

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3487655	Bert Lankheet	FAC-FIN	Hanneke Steen-Klok
ONDERWERP			
3487655 - Tweede Beleidsrapportage 2022			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met de Tweede Beleidsrapportage 2022;
2. de begroting 2022 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen in paragraaf 5.1 met een totaal voordelig saldo van € 7.694.331;
3. het voordelig saldo van € 7.694.331 toe te voegen aan de Algemene reserve;
4. in te stemmen met de mutaties in de reserves zoals vermeld in paragraaf 4.1.10 van de Tweede Beleidsrapportage 2022;
5. in te stemmen met het in tijd naar voren halen van de investering Lage Weide en de hierbij veroorzaakte verschuiving van kapitaallasten in de tijd;
6. in te stemmen met het opschuiven in de tijd van onderhoudsactiviteiten in de haven als aanpassing op de planning van Rijkswaterstaat, met effect voor de planning van de voorziening haven.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De Tweede Beleidsrapportage 2022 geeft een beeld van afwijkingen van uitgevoerd beleid en financiën tot en met augustus 2022. Bijna zekere effecten van de laatste 4 maanden worden meegenomen, zodat er een beeld ontstaat van uitvoering en exploitatie per eind 2022.

Deze Tweede Beleidsrapportage 2022 sluit met een voordeel van € 7,7 miljoen. Dit voordeel wordt toegevoegd aan de Algemene reserve.

De stijgende lonen en prijzen raken de gemeentelijke uitgaven dit jaar – tegen de verwachting in – nog beperkt. Wel voorzien we teruglopende winsten in de grondexploitatie en vertraging in de verkopen. De incidenteel hogere rijksvergoeding voor onder andere de toenemende inflatie is daarom nu nog niet nodig. We stellen voor de middelen beschikbaar te houden wanneer de financiële (nood)situatie bij onze inwoners, instellingen en kernvoorzieningen daarom vraagt en passen hiervoor maatwerk toe. Ons financieel meerjarig perspectief laat op basis van de septembercircularisatie 2022 geen significante verandering zien; de terugloop in het gemeentefonds vanaf 2026/2027 blijft helaas nog steeds zeer groot.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3487655	Bert Lankheet	FAC-FIN	Hanneke Steen-Klok
ONDERWERP			
3487655 - Tweede Beleidsrapportage 2022			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Het college rapporteert 2 keer per jaar tussentijds aan de gemeenteraad over de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting. Dit is in de financiële verordening vastgelegd.

Dit is de tweede beleidsrapportage met peildatum 31-8-2022. We rapporteren over afwijkingen in de voorgenomen realisatie van doelstellingen en over de verwachte financiële afwijkingen groter dan € 50.000. Daarbij is de werkelijke administratie tot en met peildatum 31-8-2022 de basis en prognosticeren we nog te verwachten effecten tot het einde van het jaar. Na deze rapportage verwerkt te hebben is de begroting 2022 bijgesteld naar de verwachting per jaareinde.

Beide beleidsrapportages 2022 hebben een andere vorm dan voorgaande jaren. De Eerste Beleidsrapportage 2022 maakte onderdeel uit van de Zomerbrief. Hierdoor is de relatie tussen actuele ontwikkelingen en toekomstige ontwikkelingen beter op elkaar afgestemd.

De Tweede Beleidsrapportage 2022 blijft een separaat document, maar wordt in andere vorm aangeboden. Waar we vorig jaar een PowerPoint presentatie op hoofdlijn zonder toelichtingen aan de raad zonden vóór de behandeling in de politieke markt, krijgt de gemeenteraad dit jaar vóór de politieke markt het volledige document inclusief toelichtingen aangereikt. Bij aanvang van de politieke markt zal een korte presentatie van de hoofdlijn wordt gegeven.

De planning loopt parallel met de Begroting 2022-2026.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Wij vragen u deze Beleidsrapportage vast te stellen. U staat dan toe, dat de begroting met deze wijziging geactualiseerd wordt. In de Beleidsrapportage 2022 leest u welke afwijkingen wij te melden hebben en welke financiële gevolgen dit heeft.

In hoofdstuk 1 kunt u de samenvatting van deze rapportage lezen.

In hoofdstuk 2 is het raadsadvies opgenomen.

In hoofdstuk 3 geven we maatschappelijke – en beleidsontwikkelingen aan en het effect op onze Hengelose samenleving en de Hengelose begroting.

In hoofdstuk 4 worden de afwijkingen in beleid en geld per programma geduid en nader toegelicht.

In hoofdstuk 5 ziet u de begrotingswijziging per programma getotaliseerd. We presenteren totalen vóór, van en na deze Beleidsrapportage, gesplitst in baten, lasten en saldo per programma. Door deze begrotingswijziging goed te keuren, keurt u tevens de onderliggende mutaties goed, die leiden tot deze totalen.

Verwerking vindt plaats in een aparte verzamelwijziging van de Begroting 2022.

Deze Tweede Beleidsrapportage 2022 sluit met een voordeel van € 7,7 miljoen. Dit voordeel wordt tussentijds toegevoegd aan de Algemene reserve. Hierdoor kan de verantwoording in de jaarrekening worden beperkt tot de effecten die na deze beleidsrapportage optreden.

De stijgende lonen en prijzen raken de gemeentelijke uitgaven dit jaar – tegen de verwachting in – nog beperkt. Wel voorzien we teruglopende winsten in de grondexploitatie en vertraging in de verkopen. De incidenteel hogere rijksvergoeding voor onder andere de toenemende inflatie hoeven we nu daarom nog niet in te zetten. We stellen voor de middelen beschikbaar te houden wanneer de financiële (nood)situatie bij onze inwoners, instellingen en kernvoorzieningen daarom vraagt en passen hiervoor maatwerk toe. Ons financieel meerjarig perspectief laat op basis van de septembercirculaire 2022 geen significante verandering zien; de terugloop in het gemeentefonds vanaf 2026/2027 blijft helaas nog steeds zeer groot.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met de Tweede Beleidsrapportage 2022;
2. de begroting 2022 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen in paragraaf 5.1 met een totaal voordelig saldo van € 7.694.331;
3. het voordelig saldo van € 7.694.331 toe te voegen aan de Algemene reserve;
4. in te stemmen met de mutaties in de reserves zoals vermeld in paragraaf 4.1.10 van de Tweede Beleidsrapportage 2022;
5. in te stemmen met het in tijd naar voren halen van de investering Lage Weide en de hierbij veroorzaakte verschuiving van kapitaallasten in de tijd;
6. in te stemmen met het opschuiven in de tijd van onderhoudsactiviteiten in de haven als aanpassing op de planning van Rijkswaterstaat, met effect voor de planning van de voorziening haven.

FINANCIËLE ASPECTEN

Zie inhoud voorstel en beslispunten.

BIJLAGE(N)

Bijlagen:

- Tweede Beleidsrapportage 2022

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Tweede Beleids- rapportage

2022

T.b.v. vaststellen
door de
gemeenteraad op
9 November 2022

Gemeente
Hengelo

www.hengelo.nl

Inhoudsopgave

Inleiding en samenvatting	3
1.1 Inleiding	3
1.2 Samenvatting effecten beleidsrapportage	4
Algemeen beleidsmatig en financieel beeld	9
Beleidsmatige en financiële ontwikkelingen	13
4.1 Beleidsmatige en financiële ontwikkelingen per begrotingsprogramma	14
4.1.1 Veiligheid	14
4.1.2 Verkeer, vervoer en waterstaat	14
4.1.3 Economie	16
4.1.4 Onderwijs	17
4.1.5 Sport, cultuur en recreatie	19
4.1.6 Sociaal domein	22
4.1.7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid	32
4.1.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing	34
4.1.9 Bestuur en ondersteuning	37
4.1.10 Mutaties in reserves	41
Bijlagen	45
5.1 Overzicht financiële afwijkingen	46

Inleiding en samenvatting

1.1 Inleiding

Voor u ligt de 2e Beleidsrapportage 2022. Deze volgt op de 1e Beleidsrapportage 2022, die onderdeel uitmaakte van de Zomerbrief 2022-2026. Anders dan voorheen is deze 2e Beleidsrapportage niet meer in presentatievorm met onderwaterteksten die na de behandeling in de politieke markt aan de raad worden verstuurd, maar een volledig P&C document inclusief duiding van de beleidsmatige en financiële afwijkingen van het huidig boekjaar. Tevens is de 2e Beleidsrapportage in een herkenbare lay-out van de P&C documenten gestoken. Deze nieuwe vorm dient bij te dragen aan een betere informatievoorziening aan de raad. Omdat het een P&C product in ontwikkeling is, zien we ook dat het zoeken is naar de mate van diepgang.

Wijzigen van begroting 2022

In de 2e Beleidsrapportage worden financiële afwijkingen toegelicht boven de grens van € 50.000. Kleinere verschillen worden wel verwerkt, maar in de afwijkingstabellen in één regel "diverse kleine verschillen" opgenomen en niet nader toegelicht. In enkele gevallen zijn alsnog kleinere financiële afwijkingen opgenomen. Dit kan zijn vanwege de inhoudelijke ontwikkeling of vanuit rechtmatigheid, bijvoorbeeld bij afwijkende reserve mutaties (bevoegdheid raad) of wanneer meerdere kleine verschillen onder de € 50.000 een totaal opleveren dat boven het grensbedrag uitkomt en nadere toelichting gewenst is.

Na het verwerken van de effecten van deze Beleidsrapportage (inclusief de septembercirculaire 2022) ontstaat er een geactualiseerd overzicht van de gewijzigde begroting van het huidig boekjaar 2022, in zowel beleidsmatige als financiële ontwikkelingen. Deze gewijzigde begroting geeft aan hoe we het jaar 2022 naar verwachting zullen afsluiten.

Gebeurtenissen na de peildatum van 1 september 2022 kunnen alsnog het financiële beeld 2022 beïnvloeden en daarmee verschillen in de Jaarstukken 2022 t.o.v. deze gewijzigde begroting laten zien. Eén van deze gebeurtenissen na peildatum is het besluit van de gemeenteraad om een energietoeslag te geven aan huishoudens met een inkomen vanaf 120% van de bijstandsnorm tot € 2.350 netto. Omdat de benodigde middelen uit de algemene reserve worden onttrokken, is er geen netto resultaatteffect voor de rekening 2022.

De financiële consequenties worden verwerkt in een afzonderlijke verzamel(begrotings)wijziging van de Beleidsbegroting 2022. Deze is terug te vinden in hoofdstuk 5.

Vervolg in besluitvorming

De 2e Beleidsrapportage 2022 zal op 25 oktober 2022 in de politieke markt worden besproken. De raadsvergadering vindt plaats op 9 november 2022.

Leeswijzer

In dit hoofdstuk vindt u na de inleiding de samenvatting van de gerapporteerde ontwikkelingen.

In hoofdstuk 2 treft u het raadsadvies en -besluit aan.

De Beleidsrapportage bestaat daarna uit de volgende hoofdstukken.

In hoofdstuk 3 schetsen we het algemene beleidsmatige en financiële beeld. Tevens gaan we in op de belangrijkste ontwikkelingen met impact voor inwoners, instellingen, verenigingen en ondernemers. Tenslotte wordt op het niveau van baten en lasten, voor en na reserves, het begrotingsverloop in 2022 inclusief deze beleidsrapportage weergegeven.

In hoofdstuk 4 wordt ingegaan op de beleidsmatige en financiële ontwikkelingen per begrotingsprogramma.

Bij de behandeling van de budgetoverhevelingen van 2021 naar 2022 (raadzaak 3355501) is aangegeven, dat we in deze rapportage terug komen op de stand van zaken met betrekking tot de overgehevelde bedragen (ook als ze onder het grensbedrag van € 50.000 vallen). In de programma's 4,5,6,8 en 9 zijn de overgehevelde budgetten toegelicht. Als restanten van overgehevelde budgetten niet meer geheel worden ingezet en toch beschikbaar moeten blijven, worden ze weer toegevoegd aan de reserve, waar ze begin 2022 aan zijn onttrokken. Om ze hier vervolgens in 2023 weer vanuit de reserve aan de exploitatie toe te voegen voor uitvoering van dit beleid.

Als laatste onderdeel in dit hoofdstuk worden de mutaties in de reserves weergegeven.

In hoofdstuk 5 wordt een totaaloverzicht van de financiële afwijkingen per begrotingsprogramma gepresenteerd.

1.2 Samenvatting effecten beleidsrapportage

Kernboodschap

In deze Tweede Beleidsrapportage rapporten we de belangrijkste beleidsmatige en financiële afwijkingen van het huidige begrotingsjaar 2022. De hoog oplopende inflatie, opvang van vluchtelingen en de verstrekking van de energietoeslag voor huishoudens zijn belangrijke ontwikkelingen. Financieel sluit deze Tweede Beleidsrapportage 2022 met een voordeel van € 7,7 miljoen. De stijgende lonen en prijzen raken de gemeentelijke uitgaven dit jaar – tegen de verwachting in – nog beperkt. De incidenteel hogere rijksvergoeding voor de hoge inflatie (€ 4,7 miljoen) hoeven we nu nog niet direct in te zetten. Tegelijkertijd zijn er al duidelijke signalen dat we rekening moeten houden met de oplopende inflatie, zoals bij de teruglopende winsten in de grondexploitatie, vertraging in de grondverkoop en hogere gemeentelijke energielasten (per 1 januari 2023).

We stellen voor de middelen beschikbaar te houden wanneer de financiële (nood)situatie bij onze inwoners, instellingen, verenigingen en (kern)voorzieningen daarom vraagt en passen hiervoor maatwerk toe. Ons financieel meerjarig perspectief laat op basis van de septembercirculaire 2022 geen significante verandering zien; de terugloop in het gemeentefonds vanaf 2026/2027 blijft helaas nog steeds zeer groot.

Bijzonder hoge inflatie; extra steun voor nu en zorg over de nabije toekomst

Actueel en zorgelijk is de uitzonderlijk hoge inflatie. Het kabinet heeft dit jaar diverse maatregelen getroffen om de lastendruk te verminderen, waaronder de energietoeslag voor huishoudens en het vaststellen van een prijsplafond voor energie. Aanvullend hierop heeft uw raad besloten om een extra energieregeling in te stellen. We verstrekken een extra toeslag, voor een nieuwe doelgroep, en zetten in op verduurzaming op de langere termijn.

Anders dan we zouden verwachten, raken de hoge loon- en prijsontwikkelingen onze gemeentelijke uitgaven voor dit jaar nog beperkt. De hogere energielasten bijvoorbeeld zien we pas volgend jaar terug als het nieuwe energiecontract ingaat per 1 januari 2023 (€ 1,5 miljoen extra, zie Beleidsbegroting 2023-2026) en veel investeringsprojecten hebben vanuit eerdere aanbesteding en contracten een afgesproken prijsstelling, die lager is dan de huidige hoge tarieven.

In de grondexploitaties zien we echter wel al de doorwerking van de hogere prijzen, waardoor winsten 'verdampen' en/of verkopen vertragen. Wij veronderstellen dat de prijsstijgingen vanaf volgend jaar (veel) meer impact gaan hebben op onze begroting wanneer we nieuwe activiteiten opstarten en (contract)afspraken maken. Dit gaat hoe dan ook gevolgen hebben voor ons structurele uitgavenniveau. Ook blijft het beeld van de rijksinkomsten op basis van de septembercirculaire 2022 voor de lange termijn zorgelijk; ondanks een eenmalige, gedeeltelijke compensatie in 2026 is in 2027 het 'ravijn' nog groter dan ervoor (raadzaak 3487219). Een stabiel financieel perspectief ontbreekt.

Tegelijkertijd willen we investeren in de stad en werken we juist daarom aan onze strategische agenda. We kijken dan ook met zorgen naar het lange termijnperspectief.

Extra tijdelijk geld van het rijk zorgt voor positief financieel resultaat 2022

Wij zien de kostenstijging op de gemeentelijke uitgaven in dit jaar nog beperkt terug. En tegelijkertijd zijn de ontvangsten van het rijk dit jaar veel hoger. Een belangrijke reden hiervoor is het feit dat vorig jaar het rijk heeft aangekondigd in het gemeentefonds een hogere bijdrage te verstrekken. Vanuit de zogeheten 'trap-op trap-af' systematiek krijgen gemeenten een hogere rijksbijdrage (accres) als de rijksuitgaven ook stijgen, ter compensatie van stijgende gemeentelijke lasten. Deze middelen zijn vorig jaar apart gezet in de begroting van 2022 om de oplopende inflatie te dekken. Dat het zich in deze omvang zou ontwikkelen, is uiteraard niet voorzien, ook niet dat de impact ervan op onze begroting zich pas later zal voordoen. We laten deze middelen daarom nu vrij vallen (voordeel van € 4,7 miljoen). Daarnaast leidt de septembercirculaire 2022 tot een additioneel voordeel van € 2 miljoen, voornamelijk omdat er middelen vrijvallen uit het BTW-compensatiefonds.

Andere significante financiële afwijkingen zijn de sterk toegenomen aanvragen van bouwvergunningen wat na aftrek van de extra benodigde capaciteit een voordeel van € 0,6 miljoen laat zien. Verder is er sprake van neerwaartse bijstelling van de BUIG (bijstandsuitkeringen), actualisatie van budgetten Jeugd en WMO en de bijbehorende taakstellingen en voordelen door uitstel van projecten. Tevens staan in deze 2e Beleidsrapportage financiële gevolgen voor de begroting van de opvang van vluchtelingen in onze gemeente.

Binnen de grondexploitaties blijven de grondverkoppen achter bij de raming; dit leidt samen met de oplopende inflatie tot een nadeel van € 2 miljoen. Dat nadeel brengen we in lijn met ons beleid ten laste van de reserve grondexploitaties ("gesloten circuit").

Overschot aan financiële middelen beschikbaar houden voor nijpende situaties

Hengelose (gesubsidieerde) instellingen en verenigingen gaan inventief om met de gevolgen van de stijging van de inflatie en dan met name de hoge energieprijzen. Dat zien we ook terug bij onze gemeenschappelijke regelingen en leveranciers. Veel weten zich in bijzondere tijden aan te passen. We realiseren ons dat hun financiële huishouding met de oplopende inflatie onder druk kan komen te staan. Op verschillende manieren zijn we in contact met onze instellingen, verenigingen, gemeenschappelijke regelingen en gecontracteerde partijen in het sociaal domein, ook over de houdbaarheid van hun financiën.

Het rijk werkt de plannen voor uitbereiding van het plafond voor energieprijzen verder uit. De financiële situatie kan in de nabije toekomst echter (nog) verder onder druk komen te staan. Als wij noodsignalen van onze partners ontvangen en de landelijke maatregelen onvoldoende blijken te zijn, passen we maatwerk toe in de (financiële) ondersteuning en kunnen hiervoor de incidenteel beschikbare middelen inzetten. Ons overschot in de exploitatie 2022 stelt ons in staat om bij te dragen aan de oplossing van acute noden. Daarom stellen we voor het overschot van € 7,7 miljoen te storten in de algemene reserve, zodat uw raad hier vrij over kan beschikken.

Raadsvoorstel en raadsbesluit

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3487655	Bert Lankheet	FAC-FIN	Hanneke Steen-Klok
ONDERWERP			
3487655 - Tweede Beleidsrapportage 2022			

AANLEIDING, DOEL EN WAT GING ER AAN VOORAF

Het college rapporteert 2 keer per jaar tussentijds aan de gemeenteraad over de significante afwijkingen ten opzichte van de begroting. Dit is in de financiële verordening vastgelegd.

Dit is de tweede beleidsrapportage met peildatum 31-8-2022. We rapporteren over afwijkingen in de voorgenomen realisatie van doelstellingen en over de verwachte financiële afwijkingen groter dan € 50.000. Daarbij is de werkelijke administratie tot en met peildatum 31-8-2022 de basis en prognosticeren we nog te verwachten effecten tot het einde van het jaar. Na deze rapportage verwerkt te hebben is de begroting 2022 bijgesteld naar de verwachting per jaareinde.

Beide beleidsrapportages 2022 hebben een andere vorm dan voorgaande jaren. De Eerste Beleidsrapportage 2022 maakte onderdeel uit van de Zomerbrief. Hierdoor is de relatie tussen actuele ontwikkelingen en toekomstige ontwikkelingen beter op elkaar afgestemd.

De Tweede Beleidsrapportage 2022 blijft een separaat document, maar wordt in andere vorm aangeboden. Waar we vorig jaar een PowerPoint presentatie op hoofdlijn zonder toelichtingen aan de raad zonden vóór de behandeling in de politieke markt, krijgt de gemeenteraad dit jaar vóór de politieke markt het volledige document inclusief toelichtingen aangereikt. Bij aanvang van de politieke markt zal een korte presentatie van de hoofdlijn wordt gegeven.

De planning loopt parallel met de Begroting 2022-2026.

INHOUD VAN HET VOORSTEL

Wij vragen u deze Beleidsrapportage vast te stellen. U staat dan toe, dat de begroting met deze wijziging geactualiseerd wordt. In de Beleidsrapportage 2022 leest u welke afwijkingen wij te melden hebben en welke financiële gevolgen dit heeft.

In hoofdstuk 1 kunt u de samenvatting van deze rapportage lezen.

In hoofdstuk 2 is het raadsadvies opgenomen.

In hoofdstuk 3 geven we maatschappelijke – en beleidsontwikkelingen aan en het effect op onze Hengelose samenleving en de Hengelose begroting.

In hoofdstuk 4 worden de afwijkingen in beleid en geld per programma geduid en nader toegelicht.

In hoofdstuk 5 ziet u de begrotingswijziging per programma getotaliseerd. We presenteren totalen vóór, van en na deze Beleidsrapportage, gesplitst in baten, lasten en saldo per programma. Door deze begrotingswijziging goed te keuren, keurt u tevens de onderliggende mutaties goed, die leiden tot deze totalen.

Verwerking vindt plaats in een aparte verzamelwijziging van de Begroting 2022.

Deze Tweede Beleidsrapportage 2022 sluit met een voordeel van € 7,7 miljoen. Dit voordeel wordt tussentijds toegevoegd aan de Algemene reserve. Hierdoor kan de verantwoording in de jaarrekening worden beperkt tot de effecten die na deze beleidsrapportage optreden.

De stijgende lonen en prijzen raken de gemeentelijke uitgaven ons dit jaar – tegen de verwachting in – nog beperkt. Wel voorzien we teruglopende winsten in de grondexploitatie en vertraging in de verkopen. De incidenteel hogere rijksvergoeding voor onder andere de toenemende inflatie is daarom nu nog niet nodig. We stellen voor de middelen beschikbaar te houden wanneer de financiële (nood)situatie bij onze inwoners, instellingen en kernvoorzieningen daarom vraagt en passen hiervoor maatwerk toe. Ons financieel meerjarig perspectief laat op basis van de septembercirculaire 2022 geen significante verandering zien; de terugloop in het gemeentefonds vanaf 2026/2027 blijft helaas nog steeds zeer groot.

BESPREEK- EN BESLISPUNTEN

De gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met de Tweede Beleidsrapportage 2022;
2. de begroting 2022 te wijzigen op basis van het overzicht financiële afwijkingen in paragraaf 5.1 met een totaal voordelig saldo van € 7.694.331;
3. het voordelig saldo van € 7.694.331 toe te voegen aan de Algemene reserve;
4. in te stemmen met de mutaties in de reserves zoals vermeld in paragraaf 4.1.10 van de Tweede Beleidsrapportage 2022;
5. in te stemmen met het in tijd naar voren halen van de investering Lage Weide en de hierbij veroorzaakte verschuiving van kapitaallasten in de tijd;
6. in te stemmen met het opschuiven in de tijd van onderhoudsactiviteiten in de haven als aanpassing op de planning van Rijkswaterstaat, met effect voor de planning van de voorziening haven.

FINANCIËLE ASPECTEN

Zie inhoud voorstel en beslispunten.

BIJLAGE(N)

Bijlagen:

- Tweede Beleidsrapportage 2022

Dit raadsadvies is vastgesteld door het college van B & W van Hengelo.

Algemeen beleidsmatig en financieel beeld

Algemeen economisch beeld

In 2022 hebben we te maken gekregen met een extreme stijging van de energieprijzen en een hoge inflatie. De energiecrisis begon in september 2021. Toen de coronacrisis ten einde kwam raakte de wereldwijde economie weer langzaam op stoom. Dat leidde tot een grote energievraag waaraan niet zo snel kon worden voldaan.

De oorlog in Oekraïne veroorzaakt een uitstroom van vluchtelingen uit Oekraïne, waar we ook in Hengelo opvang voor hebben georganiseerd. De oorlog heeft de wereldeconomie opgeschud. Er zijn minder goederen beschikbaar en wat wel in de schappen ligt gaat weg tegen hogere prijzen. De inflatie die de Europese Centrale Bank (ECB) voorheen met maatregelen bijna niet boven 2% uitkwam, komt voor 2022 in Nederland uit op 10,5% (Eurozone 7,4%). Dit is de prognose in september 2022. Vooral de sterke stijging van energieprijzen is niet eerder in deze omvang vertoond. Huishoudens, instellingen, verenigingen en bedrijven zetten massaal de thermostaat omlaag om het hoofd boven water te houden.

De krapte op de arbeidsmarkt is zo groot, dat bedrijven in hun doorontwikkeling geremd worden. Toch groeit de economie nog, in Nederland in 2022 met 4,9% (Eurozone 2,8%). De vraag naar producten en diensten is groter dan kan worden geleverd. Deze situatie drijft de CAO-lonen op, waardoor we in een vicieuze cirkel van prijsstijgingen dreigen te geraken. Bijsturing hierop kan met name door ingrepen op rijksniveau of de Centrale Europese Bank. De ECB zet de rente in als sturingsmiddel. De ECB heeft de rente in juli 2022 verhoogd met 0,5%. In september is de rente verhoogd met 0,75%. Ze zal de rente blijven verhogen totdat de inflatie zakt naar het "normale" niveau van 2%.

Impact economisch beeld voor Hengelo

Er zijn verschillende ontwikkelingen gaande die impact hebben op onze stad. Ontwikkelingen waaraan wij verderop in deze Beleidsrapportage nadere duiding geven. We noemen hier de gevolgen voor enkele doelgroepen.

Inwoners

Wij zien dat inwoners in financiële problemen komen, vooral door de stijgende energieprijzen. Daarnaast vragen wij ons af wat het op termijn doet met de gezondheid van onze inwoners. We verwachten dat met name de lagere en middeninkomens basale levensbehoeften niet allemaal kunnen betalen. Met van het Rijk ontvangen middelen hebben minima tot 120% van de bijstandsnorm recht op een eenmalige bijdrage van € 1.300. Dit is een omvangrijke operatie. Op 12 oktober heeft 89% van de aanvragers de betaling ontvangen. Dit is een maatregel om tot 1 november a.s. primaire levensbehoeften te kunnen betalen. Het Rijk neemt vanaf 1 november 2022 maatregelen om huishoudens te steunen door het zogenaamd prijsplafond voor energieprijzen.

Het Rijk laat het energieplafond voor gas en elektriciteit per 1-1-2023 ingaan en heeft recent besloten om per 1-11-2022 al een vereenvoudigde tegemoetkoming te gaan verstrekken. Tot november 2022 worden alleen inkomens tot 120% van de bijstandsnorm financieel tegemoet gekomen. De raad heeft aanvullend daarop besloten, dat ook de inwoners met een inkomen boven de grens van de rijksregeling steun moeten krijgen. De gemeenteraad heeft in de raadsvergadering van 5 oktober jl. (zaaknummer 3486179) besloten om inwoners met een inkomen tussen 120% van de bijstandsnorm tot modaal (€ 2.350 netto per maand exclusief vakantiegeld) te ondersteunen met een bijdrage van € 800. Naast financiële steun bieden we ondersteuning in het verduurzamen van hun woning. We trekken in eerste instantie € 2,8 miljoen uit voor deze maatregel. De ondersteuning in de verduurzaming kunnen we financieren met rijks gelden.

Instellingen, verenigingen, verbonden partijen

Hengelose (gesubsidieerde) instellingen en verenigingen gaan inventief om met de gevolgen van de stijging van de inflatie en dan met name de energieprijzen. Dit is in beginsel ook wat wij van hen verwachten; bijzondere tijden vragen aanpassing aan de omstandigheden.

Wij hebben inmiddels de eerste meldingen ontvangen van verenigingen en instellingen die mogelijk in de problemen komen door de opgetreden prijsstijgingen. Ook bij de Organisatie voor Zorg en Jeugdhulp Twente (OZJT) hebben een aantal grote zorgaanbieders aan de bel getrokken. Via de accounthoudersoverleggen zullen we verenigingen en instellingen actief bevragen over de houdbaarheid van hun financiën. Als de effecten niet meer te dragen zijn zullen we samen kijken naar oplossingen en eventueel gemeentelijk bijdragen. Onze incidentele voordelen in de exploitatie 2022 stellen ons in staat om bij te dragen aan de oplossing van acute noden.

De gemeenschappelijke regelingen hebben nog niet aangegeven in 2022 de begrotingskaders te gaan overschrijden. Er is bij de risico-analyse specifiek gevraagd naar de dreiging van de huidige prijsontwikkeling.

Bedrijven

Het is goed dat het Rijk ook voor het MKB werkt aan een tegemoetkomingsregeling. Met name kleine ondernemers hebben steun hard nodig. Het Rijk zou gemeenten in verlegenheid brengen als deze steun aan gemeenten zou worden overgelaten. Wij worden beperkt in de mogelijkheden door de wetgeving op het gebied van staatssteun en de Wet markt en overheid. Het is zeer ongewenst en concurrentie verstorend, dat de ene gemeente wel steun biedt, terwijl de buurgemeente dat niet doet. We rekenen op dit besef bij de rijksoverheid.

Gemeentelijke exploitatie en prijsinflatie

Ook binnen de gemeente merken we dat de prijzen op dit moment flink onder druk staan. De prijzen voor diverse brand- en grondstoffen, materialen, goederen etc. zijn zo grillig dat het zeer moeilijk is om in te schatten wat de uiteindelijke effecten zijn. Dat kosten hoger worden is duidelijk, de werkelijke omvang ervan is op dit moment niet in te schatten.

In Hengelo vangen wij nog steeds 450 vluchtelingen uit de Oekraïne op, verdeeld over twee opvangplekken, de Hazenweg en de Nijverheid. In juli jl. zijn aan de Hazenweg ook 30 asielzoekers vanuit Ter Apel ondergebracht.

Het sociaal domein is continu in ontwikkeling, zowel inhoudelijk, organisatorisch als financieel. Om de ontwikkelingen in de juiste richting te leiden en goed op elkaar af te stemmen hebben wij een Transformatieplan opgesteld. Een plan om, via een preventieve, integrale en wijkgerichte aanpak, de komende jaren te komen tot een inhoudelijke transformatie van het sociaal domein, die uiteindelijk leidt tot een structureel sluitende begroting.

Bedrijven in sommige branches ervaren daarnaast nog steeds de nadelige gevolgen van Corona. Ook de natuur laat zich zien in extremen; de droogte in de zomer 2022 heeft o.a. agrariërs en schippers direct in hun omzet geraakt en indirect betalen ondernemers en inwoners hier de prijs voor. Ook wij als havenbeheerder moeten hier haveninkomsten door laten vallen.

Begrotingsverloop in 2022

Het uitgangspunt voor deze Beleidsrapportage is een begroting met een voordelig saldo van € 570.000. Zie "Totaal vóór 2e Beleidsrapportage" in de volgende tabel. Vanuit een primitieve Beleidsbegroting 2022 met een begrotingsoverschot van € 98.000 hebben verzamelwijzigingen het resultaat met € 1.353.000 verbeterd. Hierin waren de effecten van de September- en Decembercirculaire 2021 opgenomen. De Eerste Beleidsrapportage 2022 was nadelig voor € 881.000, inclusief een voordelige meicirculaire 2022. We komen daarmee op een tussenresultaat 2022 van € 570.000 in de plus.

Soort mutatie	Beleids begroting 2022	Wijzigingen 2022	Totaal voor 2e Beleids rapportage	2e Beleids rapportage	Actuele begroting 2022
Baten	312.918	15.371	328.289	16.893	345.182
Lasten	-314.907	-18.015	-332.922	-8.960	-341.882
Saldo voor reservemutaties	-1.989	-2.644	-4.633	7.933	3.300
Toevoegingen reserve	-7.348	-1.499	-8.847	-3.366	-12.213
Onttrekking reserves	9.435	4.615	14.050	3.130	17.180
Saldo van baten en lasten	98	472	570	7.697	8.267
Saldobestemming Tweede Beleidsrapportage 2022				-7.697	-7.697
Saldo na saldobestemming	98	472	570	0	570

Toelichting tabel

In deze Tweede Beleidsrapportage 2022 melden we een begrotingsoverschot van € 7,7 miljoen.

De belangrijkste oorzaken zijn de volgende:

- In de septembercirculaire gemeentefonds 2022 schrijven we per saldo € 2 miljoen bij. Dit is het saldo nadat we specifiek benoemde bedragen al aan de programma's hebben toegekend.
- Daarnaast hebben we stelposten die via het gemeentefonds eerder zijn ontvangen en in stelposten waren gereserveerd, nu vrij laten vallen. Dit betreft € 4,7 miljoen. Deze middelen waren beschikbaar voor loon- en prijsontwikkeling en hoeven we nu nog niet in te zetten.
- Verder verwachten we € 1 miljoen hogere baten bouwvergunningen, waar tegenover ook € 0,4 miljoen hogere lasten staan.

We hebben hoge bedragen ontvangen van het rijk voor de opvang van vluchtelingen uit Oekraïne. Deze bedragen zijn budgettair neutraal verwerkt. Het merendeel is ingezet en voor het nog niet direct inzetbare deel van € 1,7 miljoen wordt voorgesteld om een bestemmingsreserve te vormen voor nog te maken kosten in de toekomst. Ook de van het rijk ontvangen middelen voor de energietoeslag worden geheel besteed en leiden niet tot resultaten.

4

Beleidsmatige en financiële ontwikkelingen

4.1 Beleidsmatige en financiële ontwikkelingen per begrotingsprogramma

14

4.1 Beleidsmatige en financiële ontwikkelingen per begrotingsprogramma

4.1.1 Veiligheid

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen t.o.v. de begroting

We hebben ons minder (georganiseerde) misdaad als doel gesteld. Georganiseerde misdaad, zoals drugshandel, fraude en witwassen (ondermijnende criminaliteit), tast het vertrouwen in de maatschappij aan. We willen daarvoor, onder andere, de interne weerbaarheid vergroten door onder meer optimalisering in de uitvoering van de BIBOB beleidsregel. Daarnaast is het doel ter bevordering van veilige woonomgeving een actieprogramma toezicht op schuren/garageboxen te realiseren, om opslag van gestolen en/of illegale goederen tegen te gaan. Beide ambities horen bij een bredere aanpak op georganiseerde (ondermijnende) criminaliteit. Die is gepland en begroot voor 2023, mede door de inzet van extra capaciteit. Voor de gewenste samenhang en kwaliteit hierin schuiven we deze door naar volgend jaar.

Voor de opdracht om Oekraïense vluchtelingen op te vangen hebben we begin dit jaar een substantiele bijdrage geleverd bij de start en opbouw van de opvanglocaties in Hengelo. Een volledige beschouwing is opgenomen in programma 6.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nomschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(truc- tureel)
1 Diverse kleine verschillen	25	N	
Effect programma	-25		

Toelichting financiële afwijkingen

1. Diverse kleine verschillen (nadeel € 25.000)

Naast deze kleine verschillen zijn er geen verschillen te melden in dit programma.

4.1.2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen t.o.v. de begroting

Verkeer

In de beleidsbegroting staat opgenomen dat we de mobiliteitsvisie 2040 in december 2022 ter vaststelling aan de raad zouden aanbieden. Deze ambitie wordt, mede door participatie, verschoven naar het eerste kwartaal van 2023.

Parkeren

De parkeerinkomsten zijn lager dan geraamd. Verwacht was dat deze weer op het niveau van 2019 zouden liggen. Dit is niet het geval. Het eerste kwartaal zijn de inkomsten nog een stuk lager als gevolg van de coronamaatregelen. In het tweede kwartaal zijn er niet of nauwelijks coronamaatregelen meer en trekken de inkomsten weer bij. Maar deze liggen nog niet op hetzelfde niveau als in 2019. Landelijk is hetzelfde beeld te zien. Ook daar blijven de parkeerinkomsten nog achter bij 2019. Deels is dit nog een effect van corona. Er wordt bijvoorbeeld nog steeds veel thuis

gewerkt. In Hengelo komt daarbij dat het aantal parkeerplaatsen op straat sinds 2019 met circa 12% is afgenomen als gevolg van de ontwikkelingen in de binnenstad. Ook het aantal opgelegde naheffingsaanslagen is lager dan geraamd. We hebben een aanvraag voor Coronacompensatie parkeerbelastingen gedaan bij het Rijk over 2021. Als gevolg daarvan is het financiële effect opgenomen in programma 9, belastingen.

Haven

Door de droogte hebben schepen met minder lading kunnen varen. Daarnaast heeft de dreiging van afsluiting van het Twentekanaal voor de scheepvaart ervoor gezorgd dat er minder schepen gebruik hebben gemaakt van het Twentekanaal. Schippers waren bang vast te komen zitten bij een afsluiting. Sinds 2021 worden de schepen bij het bezoek aan de haven niet meer aangeslagen voor het maximale laadvermogen van het schip maar op de werkelijk vervoerde lading. Naast de negatieve effecten van laagwater is de nieuwe grondslag voor de havengelden debet aan de achterblijvende opbrengst havengelden.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(truc- tureel)
1	Hogere elektralasten evenementen	90	N	
2	Hogere lasten Wegbeheerssystemen	50	N	
3	Lagere inkomsten Haven	100	N	
4	Lasten Mobiliteitsvisie onttrekken uit Reserve	48	N	
5	Diverse kleine verschillen	23	N	
Effect programma voor reservemutaties		-311		
4	Mutatie mobiliteitsvisie t.l.v. de Reserve duurzaam veilig	48	V	
Effect programma na reservemutaties		-263		

Toelichting financiële afwijkingen

1. Hogere energiekosten evenementen (€ 90.000 nadeel)

De elektralasten worden niet volledig doorberekend aan de organisatoren van evenementen. Daarom verwachten we hogere lasten van elektra met name op de evenementenaansluitingen.

2. Hogere lasten Wegbeheerssystemen (€ 50.000 nadeel)

Door de verhoogde aandacht voor vervangingsinvesteringen kapitaalgoederen (Wegen) en hogere aanbestedingseisen zijn er hogere lasten op het gebied van wegbeheerssystemen (weginspectie).

3. Lagere inkomsten Haven (€ 100.000 nadeel)

In verband met de aanhoudende droogte (lage waterstand) en de gevolgen daarvan voor de infrastructuur verwachten we lagere haveninkomsten door een lager aantal havenbezoeken. We verwachten ook lagere inkomsten door de aanpassing van de tarievenverordening (betaling niet over scheepsbewegingen maar over laadgewicht).

4. Lasten Mobiliteitsvisie (€ 48.000 nadeel in progr. 2; wordt onttrokken uit reserve)

In 2021 is reeds besloten de lasten van de mobiliteitsvisie te onttrekken uit de Reserve Duurzaam Veilig (€ 100.000). Voor 2022 resteert er nog € 48.000. Ook dit bedrag zal eind 2022 worden onttrokken uit de Reserve.

5. Diverse kleine verschillen (€ 23.000 nadeel)

Deze post bestaat uit verschillen onder de rapportagegrens van € 50.000.

Overige afwijkingen

Naar voren gehaalde investering Lage Weide

Door de werkzaamheden die starten in de omgeving van het Twentebad is om redenen van efficiency besloten de investering die in 2025 gepland stond naar voren te halen. Dit om overlast zoveel mogelijk

te beperken. Door de huidige marktwerking is er schaarste op elk gebied (menskracht, materiaal -en energie), waardoor prijzen hoger zijn dan aanvankelijk verwacht. De verwachting is dat het investeringsbedrag € 127.000 hoger zal zijn. Het nadeel door hogere kapitaallasten is voor 2022 bijna nihil, maar loopt in volgende jaren op naar € 21.667. Dit is een wijziging binnen de begroting van kapitaallasten 2022.

Aanpassen planning voorziening Haven

We passen de planning van onze onderhoudsactiviteiten in de haven aan in afwachting van de werkzaamheden van Rijkswaterstaat. De oorspronkelijke planning wordt een jaar doorgeschoven. Dit heeft geen effect voor de algemene middelen (gelden blijven in de voorziening Haven). Het doorschuiven van de noodzakelijke investeringen met 1 jaar levert geen gevaar op voor het recht op CEF subsidie.

Deze aanpassing in de planning moet door de Raad vastgesteld worden.

4.1.3 Economie

Beleidsmatige en nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen t.o.v. de begroting

Energiecrisis en hoge inflatie

In het algemeen beeld in hoofdstuk 3 hebben we geschetst hoe we in 2022 werden geconfronteerd met een extreme stijging van de energieprijzen en een hoge inflatie. Uit cijfers van het MKB-Nederland en VNO-NCW blijkt dat een kwart van de ondernemers in de energie-intensieve sectoren (o.a. metaalindustrie, bakkers, chemische bedrijven, schadeherstelbedrijven) nog dit jaar verwachten serieus verlies te draaien. Een derde van de ondernemers verwacht volgend jaar verlies te draaien. Een derde van de ondernemers betaalt inmiddels drie tot acht keer zoveel voor elektriciteit ten opzichte van vorig jaar. Voor meer dan een kwart van de ondernemers zijn de gasprijzen drie tot acht keer over de kop gegaan. Voor veel ondernemers geldt dat ze de gestegen kosten niet kunnen doorberekenen om zichzelf niet uit de markt te prijzen of vanwege langlopende contracten.

Mogelijke negatieve effecten kunnen zijn: demping van de productie, faillissementen, ontslagen, uitstel van (duurzame) investeringen.

Positieve effecten: verdere inzet op energiebesparing, versnelling van de duurzaamheidsopgave komende jaren.

Op nationaal niveau wordt gekeken naar steunmaatregelen voor bedrijven. Bijvoorbeeld om te zorgen dat bedrijven verder kunnen blijven verduurzamen. Wat de impact is voor bedrijven in Hengelo in de nabije toekomst hangt af van of en wanneer de gas- en energieprijzen gaan dalen/stabiliseren. Ook dan moeten we afwegen of en hoe we op lokaal niveau de negatieve effecten kunnen dempen om bedrijven in Hengelo/ de regio te behouden.

We hebben qua retail de focus gelegd op de binnenstad en de solitaire winkelstrips in de wijken. In provinciaal en regionaal verband is een helder kader voor de detailhandelsontwikkelingen op perifere winkellocaties en bedrijventerreinen. Dit heeft vooralsnog niet geleid tot aanpassing of aanscherping van het lokale detailhandelsbeleid. We nemen dit onderwerp mee in het traject van de omgevingsvisie voor het stedelijk gebied in 2023.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(truc- tureel)
1 Lagere inkomsten toeristenbelasting	65	N	
2 Diverse kleine verschillen	15	N	
Effect programma	-80		

Toelichting financiële afwijkingen

1. Toeristenbelasting (€ 65.000 nadeel)

Ook dit jaar is er voor gekozen om de ondernemers te steunen door niet het voorlopige voorschot toeristenbelasting op te leggen vanwege de naweën die ondernemers ondervinden van Corona. Daarmee daalt onze opbrengst in 2022 en zal deze lager zijn dan is begroot. De definitieve aanslag over 2022 zalvolgend jaar worden opgelegd.

We hebben een aanvraag voor Coronacompensatie toeristenbelasting gedaan bij het Rijk over 2021. Deze zou aanvullend € 56.000. Op kunnen leveren. De beschikking is nog niet ontvangen. De middelen kunnen in 2022 of 2023 vallen. Daarom zijn de baten nog niet opgenomen in deze rapportage.

2. Diverse kleine verschillen (€ 15.000 nadeel)

Deze post bestaat uit verschillen onder de rapportagegrens van € 50.000.

4.1.4 Onderwijs

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen t.o.v. de begroting

Verlenging NPO middelen

De termijn voor uitvoering van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is verlengd met twee jaar. De middelen mogen nu tot en met schooljaar 2024/2025 worden uitgegeven. Deze NPO-middelen zijn extra financiële middelen van het Rijk om de nadelige gevolgen van de coronacrisis in het onderwijs zo veel mogelijk tegen te gaan.

Deze verlenging helpt de gemeente Hengelo in het gericht besteden van de middelen. Voor een groot deel van de middelen hebben wij met onze partners afspraken gemaakt over de besteding ervan, maar dit is nog niet allemaal uitgegeven en soms zijn plannen nog in ontwikkeling. Zoals het programma voorschoolse cultuureducatie dat wordt ingericht en dat wij nu over meerdere jaren kunnen verspreiden. En de inzet van SKILLZ jongerenwerk in het Voortgezet onderwijs, waarbij wij nu kijken hoe dit loopt en of en hoe vervolginzet wenselijk is. Kortom, de verlenging geeft ons de ruimte de inzet over een langere periode uit te smeren.

Rijke Schooldag

Het primair onderwijs in Hengelo is aangewezen als zogenaamde voorloper voor de regeling Rijke Schooldag van het Rijk. Er zijn 45 voorlopers die samen met de 'Gelijke Kansen Alliantie' kennis opbouwen en delen en onderzoek doen om te komen tot een duurzame, structurele opzet van de rijke schooldag voor alle leerlingen in Nederland voor wie dit van belang is. Concreet betekent dit dat een Hengelose coalitie (onderwijs, gemeente, maatschappelijke partners) een aanvraag kan indienen voor een subsidie van € 586.000 voor het eerste jaar. De regeling is voor drie jaar en het geld gaat naar het onderwijs.

Integraal huisvestingsplan

In mei 2022 heeft het college de gemeenteraad een informerende raadsbrief gestuurd over het proces richting het vaststellen van een nieuw Integraal huisvestingsplan (IHP) voor het primair, voortgezet en speciaal onderwijs. Het IHP maakt de benodigde investeringen op de lange termijn inzichtelijk (2050) en resulteert in een uitvoeringsplan. Wij hebben in de raadsbrief een termijn voor besluitvorming genoemd (na het zomerreces) die niet haalbaar is gebleken. Het opstellen van een gedegen investeringsplaatje en de doorrekening hiervan vraagt om aanpassing van de tijdsplanning om zodoende een gedegen proces van besluitvorming te kunnen waarborgen. In het najaar van 2022 wordt de raad in een beeldvormende politieke markt meegenomen in de contouren van de scenario's en benodigde investeringen van de verschillende scenario's. Met input van de raad ten aanzien van de scenario's wordt er met de onderwijspartners verder gewerkt aan het IHP om vervolgens richting de Zomernota 2023-2027 te komen tot een definitief uitvoeringsprogramma.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(truc- tureel)
1	Uitstel verbouwing SVPO	298	V	
2	Leerlingenvervoer	70	V	
3	Nadeel op inkomsten leegstaande schoolgebouwen	80	N	
4	Nadeel door hogere vergoeding instandhouding gymlokalen	85	N	
5	Voordeel op overige kleine wijzigingen	47	V	
Effect programma voor reservemutaties		250		
1	Verbouwing SVPO t.g.v. Reserve decentralisatieuitkeringen	298	N	
Effect programma na reservemutaties		-48		

Toelichting financiële afwijkingen

1. Uitstel verbouwing SVPO (€ 298.000 voordeel)

Sinds augustus 2019 is er een nieuwe school voor voortgezet onderwijs in Hengelo, het Mezquita College, onderdeel van het schoolbestuur SvPO (School voor Persoonlijk Onderwijs). Hiervoor wordt huisvesting gehuurd van Saxion op het scholeneiland. Ten behoeve van de ingebruikname van het hoofdgebouw is een budget van €471.000,- toegezegd, voor onder andere interne verbouwingen. Dit bedrag is vanaf 2019 in 3 (jaar)termijnen beschikbaar gesteld, na het indienen van een bouwplan. De in 2021 niet ingezette middelen zijn naar 2022 overgebracht, ad. € 298.039. Het bedrag dat het schoolbestuur voor 2022 had aangevraagd is (nog) niet beschikbaar gesteld, omdat de minister van Onderwijs heeft laten weten dat op alle SvPO-scholen door de Inspectie van Onderwijs zeer zorgelijke bevindingen zijn gedaan op het terrein van de financiën. Hierover hebben wij de gemeenteraad mei jl. geïnformeerd. Momenteel is er door het ministerie van OC&W een interim-bestuur aangesteld dat het schoolbestuur en haar scholen weer op de rit moeten brengen. De school heeft ook besloten om in het schooljaar 2022/2023 geen bovenbouw te voeren waardoor een verbouwing ook niet noodzakelijk is. Wij zullen daarom deze overgehevelde middelen noch de gereserveerde middelen in 2022 dit jaar inzetten. En stellen daarom voor ze nu al over te hevelen naar 2023 via de Reserve Decentralisatieuitkeringen. We verwerken dit in de 1e verzamelwijziging van de begroting 2023. Deze middelen blijven noodzakelijk vanuit de wettelijke verplichting om adequate huisvesting voor de school aan te bieden. Dit zorgt voor een voordeel in programma 4 en een nadeel in programma 9.

2. Leerlingenvervoer (€ 70.000 voordeel)

Er is een voordeel van € 70.000 veroorzaakt door een te hoog opgenomen verplichting in de jaarrekening 2021 inzake coronacompensatie die kan vervallen.

3. Nadeel op inkomsten leegstaande schoolgebouwen (€ 80.000 nadeel)

Door een hogere leegstand van schoolgebouwen dan verwacht is er sprake van een lagere huurinkomst dan begroot.

4. Nadeel door hogere vergoeding instandhouding gymlokalen (€ 85.000 nadeel)

Conform de wet op de expertisecentra hebben scholen met een eigen gymnastieklokaal recht op een vergoeding voor, onder andere, de materiële instandhouding. De begrote vergoeding van 2022 blijkt niet toereikend te zijn door een tweetal uitzonderlijk hoge uitvragen. Dit leidt tot een nadeel van €85.000.

5. Voordeel op overige kleine wijzigingen (€ 47.000 voordeel)

Dit betreft diverse kleine correcties voor onder meer huurinkomsten, verzekeringen, elektra en RMC (Regionale Meld- en Coördinatiefunctie opsporen jongeren met onvoldoende beroepsopleiding).

Toelichting afwijking budgetoverheveling 2021-2022

Onderwerp	Bedrag over uit 2021	Bedrag besteed	Bedrag nog te besteden 2022	Bedrag niet besteed	Bestemming niet besteed
Verbouwing SVPO	104.039			104.039	naar 2023
Verbouwing SVPO (t.l.v. AR)	194.000			194.000	naar 2023
Totaal budgetoverheveling	298.039	0	0	298.039	

Budgetoverheveling 2021-2022

Verbouwing SvPO

Zie bovenstaande toelichting 1.

4.1.5 Sport, cultuur en recreatie

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen t.o.v. de begroting

Cultuur

Besteding Rijksmiddelen t.b.v. ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur

Het Rijk heeft door middel van meerdere steunpakketten incidentele middelen beschikbaar gesteld ter ondersteuning van de lokale culturele infrastructuur. De gemeente Hengelo heeft de middelen ingezet voor de doelen:

- het behoud van de culturele infrastructuur door financiële risico's van culturele instellingen te dekken/compenseren en;
- het stimuleren van versterking en vernieuwing in de culturele sector.

Dit doen we door een groot deel van de middelen te verstrekken middels subsidieregelingen:

- de subsidieregeling versterking en vernieuwing lokale culturele sector in (post)coronatie 2022: subsidieplafond bereikt;
- de uitvoeringsregelingen coronacompensatie urgente financiële tekorten 2021: subsidieplafond niet bereikt;
- de uitvoeringsregelingen coronacompensatie urgente financiële tekorten 2022: de aanvraagtermijn sluit op 31 oktober 2022: nog niet bekend of plafond bereikt wordt.

Daarnaast zijn er middelen bestemd voor investering in de Cultuurregio Twente, de inzet van personeel t.b.v. de uitvoering van deze regelingen en voor de aanvraag van Stichting Oyfo voor coronacompensatie urgente financiële tekorten 2021. Deze middelen zijn voor een deel besteed.

Naar verwachting zal er, na afhandeling van alle subsidieaanvragen en uitgaven dit jaar, een restant budget bestaan. Op dit moment bedraagt dit restant € 196.000. Het college is voornemens om dit restant bedrag in 2023 in te zetten. De doelstelling voor de inzet van de middelen zal daarbij niet veranderen. In een brief aan de raad met zaaknummer 3450408 is de laatste stand van zaken toegelicht (07-09-2022).

Sport

Wij hebben de afgelopen maanden signalen ontvangen van sportverenigingen over de toenemende energieprijzen. Ook bij Twentebad zien we toenemende lasten energiegebruik. Wij zullen deze signalen nader analyseren. Het Rijk heeft inmiddels aangekondigd ook voor verenigingen en MKB met een compensatieregeling energie te komen. De invulling daarvan is nog niet bekend.

Beregeningsinstallaties sportparken Groot Driene en 't Wilbert

De beregeningsinstallaties op beide sportparken hebben regelmatig storingsen door oxidatie van ijzerhoudend water. De levensduur van sproeiers wordt hiermee gehalveerd. Om dit op een duurzame wijze te verhelpen is er een noodzakelijke investering van € 85.000 benodigd. Binnen de huidige begroting is € 40.000 gereserveerd, waardoor er een tekort van € 45.000 is.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(truc- tureel)
1	Voordeel op coronamiddelen cultuur	196	V	
2	Nadeel door aanschaf beregeningsinstallaties sportparken	45	N	
3	Voordeel op bedrijfsvoering Twentebad	110	V	
4	Lagere inkomsten Bomencompensatie	65	N	
5	Hogere lasten door stormschade	43	N	
6	Vrijval middelen Motie wederopbloei	120	V	
7	Diverse wijzigingen sport en cultuur	93	N	
Effect programma voor reservemutaties		180		
1	Coronamiddelen naar Reserve decentralisatieuitkeringen	196	N	
9	Middelen Wederopbloei naar Algemene Reserve	120	N	
Effect programma na reservemutaties		-16		

Toelichting financiële afwijkingen*1. Coronamiddelen cultuur (€ 196.000 voordeel)*

We schatten in dat we € 196.000 van de verkregen coronamiddelen voor cultuur, zoals hierboven beschreven, dit jaar niet uitgeven. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het niet bereiken van het subsidieplafond urgente tekorten 2021(€ 16.000 voordeel) en door een lager uitvallende vaststelling financiële steun voor Oyfo (€ 180.000 voordeel). We reserveren deze restant middelen in de Reserve Decentralisatieuitkeringen voor besteding in 2023 voor hetzelfde doel.

2. Beregeningsinstallaties sportparken (€ 45.000 nadeel)

Wij stellen de begroting voor Sport met € 45.000 naar boven bij vanwege een benodigde investering in 2 beregeningsinstallaties. Deze installaties, die moeten worden geplaatst in sportparken Groot Driene en 't Wilbert, worden maar gedeeltelijk gedekt door de huidige begroting van € 40.000.

3. Bedrijfsvoering Twentebad (€ 110.000 voordeel)

Voor het Twentebad stellen wij de prognose met € 110.000 bij in ons voordeel. Deze wijziging komt tot stand na een bijstelling van de verwachte horeca baten (€ 225.000 voordeel) en lasten (€ 46.000 nadeel). Daarnaast hebben wij de schoonmaakkosten realistischer geraamd (€ 100.000 nadeel) en zien wij een klein voordeel op de verwachte herstelkosten (€ 31.000 voordeel). Wij verwerken deze feitelijke voordelen met de wetenschap, dat energielasten en algemene prijsinflatie ook Twentebad treffen. Deze effecten hebben zich echter nog niet voorgedaan.

4. Lagere inkomsten bomencompensatie (€ 65.000 nadeel)

In 2022 is een inkomst begroot n.a.v. een overeenkomst, waarbij gesteld is dat we inkomsten zouden ontvangen in het kader van een project Rood voor Rood. Deze inkomst wordt echter niet meer verwacht in 2022; maar komt op een later moment.

5. Stormschade (€ 43.000 nadeel)

We hebben incidenteel hogere lasten boomonderhoud ten gevolge van stormschade.

9. Vrijval middelen motie wederopbloei (€ 120.000 voordeel)

Zie toelichting onder de tabel budgetoverheveling.

8. Diverse wijzigingen sport en cultuur (€ 93.000 nadeel)

Deze post bestaat uit meerdere posten onder de rapportagegrens van € 50.000.

Toelichting afwijking budgetoverheveling 2021-2022

Onderwerp	Bedrag over uit 2021	Bedrag besteed	Bedrag nog te besteden 2022	Bedrag niet besteed	Bestemming niet besteed
Kunst- en cultuurnota 2021-2024	25.000	19.000	5.000	1.000	valt vrij
Weusthagpark	25.000	0	25.000	0	
Schade kunstcollectie	50.586	0	50.586	0	
Coronamiddelen voor cultuur	404.650	404.650	0	0	
Motie wederopbloei	120.331			120.331	naar reserve
Totaal budgetoverheveling	625.567	423.650	80.586	121.331	

Kunst- en cultuurnota 2021-2024

In 2022 zouden we € 19.000 aan voorbereidingskosten uitgeven voor de uitvoering van de activiteit "Presentatie van professioneel Beeldende Kunst" in de stad. We hebben dit plan gerealiseerd door € 19.000 toe te kennen aan SchouwArt.

In 2022 zouden we € 5.000 aan een onderzoek naar de maatschappelijke waarde van Museum Hengelo besteden. We hebben dit nog niet gerealiseerd, vanwege de interne bestuursproblematiek bij het museum. In het najaar van 2022 zullen we dit alsnog wel realiseren en het bedrag uitgeven. In de budgetoverheveling is € 6.000 bestemd voor dit doel i.p.v. € 5.000. Daardoor resteert er een bedrag van € 1.000. Dit bedrag valt vrij en is opgenomen in de financiële afwijkingen.

Weusthagpark

In 2022 doen we een bijdrage in het nieuwe onderkomen van IVN/Heemtuin. Dit is onderdeel van het Masterplan Weusthag. IVN/Heemtuin zijn bezig met de voorbereidingen voor de realisatie van het onderkomen. Tot op heden is nog niet overgegaan tot bouwwerkzaamheden en is nog geen bijdrage toegekend. De afspraak die gemaakt is, is dat de bijdrage alleen voor dit jaar nog gereserveerd is voor bouwwerkzaamheden. Als daar geen gebruik voor wordt gemaakt, vervalt de bijdrage en valt dit bedrag vrij. Verwachting is overigens wel dat er nog dit jaar een bijdrage wordt toegekend.

Schade kunstcollectie

In 2022 zouden we de in 2021 opgelopen schade aan de kunstcollectie herstellen met middelen uit een uitkering van de verzekeringsmaatschappij. De middelen zijn ingezet voor herstel; in het najaar wordt een meer adequate huisvesting van de collectie gerealiseerd. Hiervoor zal naar verwachting het volledige budget worden ingezet.

Coronamiddelen voor cultuur

In 2022 zouden we € 404.650 inzetten. Dit hebben wij o.a. gerealiseerd door het instellen van twee subsidieuitvoeringsregelingen, te weten "Versterking en Vernieuwing Culturele Programmering in (post)coronatijd" en "Steun bij urgente financiële tekorten". Het overgehevelde budget uit 2021 is volledig besteed.

Motie wederopbloei

In 2020 heeft de gemeenteraad € 500.000 beschikbaar gesteld om maatschappelijke organisaties te ondersteunen om de gevolgen van de Corona-crisis het hoofd te bieden. Hiervoor is een subsidieregeling in het leven geroepen, welke doorliep in 2021. Het restant van 2020 is hiervoor overgeheveld naar 2021. Om de organisaties ook te compenseren voor het tekort opgelopen in Q4 2021 is het nog beschikbare budget naar 2022 overgeheveld. Hiervan is € 120.331 nog niet besteed. Dit bedrag valt vrij en storten we terug in de Algemene Reserve.

4.1.6 Sociaal domein

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen t.o.v. de begroting

Energiearmoede

De gemeente Hengelo ziet dat inwoners in de financiële problemen komen, onder meer door de stijgende energieprijzen. Daarnaast vragen wij ons af wat het op termijn doet met de gezondheid van onze inwoners.

Ter compensatie kunnen inwoners met een laag inkomen een eenmalige energietoeslag krijgen. Een eerste inschatting van de omvang van de doelgroep is naar verwachting circa 5.450 huishoudens. Wij hebben per eind september aan 4.950 huishoudens de energietoeslag ter hoogte van € 800 (automatisch of op aanvraag) toegekend. Inmiddels is duidelijk dat het bedrag per huishouden met € 500 wordt opgehoogd tot een bedrag van € 1.300 per huishouden. De regeling loopt tot en met 31 december 2022, het aantal huishoudens en de uitgaven nemen dus nog verder toe. Het Rijk heeft aangegeven voldoende budget aan gemeenten beschikbaar te stellen om de volledige doelgroep, tot 120% van het minimumloon, van deze toeslag te kunnen voorzien. Vooralsnog gaan wij ervanuit dat wij binnen het beschikbaar gestelde budget zullen blijven.

Het Rijk heeft inmiddels haar voornemens gepresenteerd voor de bestaanszekerheid van een grotere groep inwoners (boven de 120% van het minimum). Details worden nog verder uitgewerkt. Bij de maatregelen die wij als gemeente ontwikkelen, is ons uitgangspunt dat wij aanvullend zijn op de maatregelen van het Rijk om daarmee dubbelingen in maatregelen te voorkomen.

Vluchtelingen (Oekraïne)

Wij vangen in Hengelo 450 vluchtelingen uit de Oekraïne op, verdeeld over twee opvangplekken, de Hazenweg en de Nijverheid. Over de bekostiging van deze opvang wordt steeds meer duidelijk. Hieronder geven wij een financiële toelichting bij de regelingen die het Rijk, specifiek voor de vluchtelingen vanuit Oekraïne, hiervoor heeft opgesteld.

In juli jl. zijn op de opvanglocatie aan de Hazenweg ook 30 asielzoekers vanuit Ter Apel ondergebracht. Het gaat om kinderen, moeders en enkele vaders. In eerste instantie zou dit tot 1 oktober 2022 zijn, maar inmiddels is bekend dat dit wordt verlengd en uitgebreid. De opvang van deze asielzoekers kent een eigen specifieke bekostiging vanuit het Rijk en valt dus niet onder de regelingen zoals hierboven beschreven.

Samen met de vluchtelingen uit de Oekraïne, vangen wij hiermee vluchtelingen op van 31 verschillende nationaliteiten.

Transformatieplan

Wij hebben in de zomermaanden gewerkt aan de totstandkoming van het Transformatieplan. Een plan om, via een preventieve, integrale en wijkgerichte aanpak, de komende jaren te komen tot een inhoudelijke transformatie van het sociaal domein, die uiteindelijk leidt tot een sluitende begroting. Naast het voortzetten van de bestaande maatregelen en innovatieplannen, zijn wij daarom opnieuw aan de tekentafel gaan zitten om te komen tot een reset van het systeem. Op 12 juli jl. heeft het college met de gemeenteraad van gedachten gewisseld over het sociaal domein en de te maken keuzes. Dit zodat de zienswijze van de gemeenteraad al meegenomen kon worden bij het opstellen van het transformatieplan. Het transformatieplan is op 13 september jl. vastgesteld door het college en ligt nu voor bij de gemeenteraad.

Naast de gemeenteraad hebben wij ook gesproken met de Adviesraad Sociaal domein en de Cliëntenraad Minima en Wmo en hun gevraagd om input voor het transformatieplan.

Wij beginnen de transformatie van ons sociaal domein niet bij nul, maar bouwen voort op een aantal eerdere keuzes vanuit de innovatieplannen en maatregelen. Daarbij zien wij in deze beleidsrapportage dat de meeste financiële effecten bij de Wmo liggen. Wij hebben de taakstelling voor Wmo in 2022 al gerealiseerd (zie Zomerbrief) en constateren in deze beleidsrapportage (zie hieronder) een gestaag toenemend effect. Het feit dat wij meer inwoners voorliggend kunnen helpen en onze sturing bij de indicatiestelling, lijkt zich verder financieel te vertalen. Dit sterkt ons in onze gedachten dat wij dit kunnen verbreden en verdiepen en veel meer inwoners (voorliggend) - in de

wijken - ondersteuning kunnen bieden, zoals vastgelegd in het transformatieplan. Noodzakelijk om ook voor de toekomst -met een toenemende vergrijzing- de zorg en ondersteuning voor onze inwoners te kunnen garanderen.

Waar wij voor jeugdhulp in de Zomerbrief over de gehele linie een opgaande druk in vooral kosten per cliënt zagen, zien we in deze beleidsrapportage een verschillend beeld bij de zorgvormen. Bij bepaalde zorgvormen stabiliseren de aantallen en zorgkosten zich (Ondersteuningsbehoefte 2 en Maatregelhulp), bij andere zorgvormen blijven beide toenemen (Ondersteuningsbehoefte 3). Van belang daarbij blijft, dat relatief kleine fluctuaties in aantallen, grote effecten kunnen hebben op de totale kosten. Dit vanwege de hoge kosten van specifieke trajecten. Trajecten waarover -anders dan bij de Wmo- vaak (boven)regionaal of landelijk (prijs)afspraken worden gemaakt. Dat maakt ook dat het voor de jeugdhulp lastiger is om met de huidige maatregelen een financieel effect te sorteren in de omvang en het tempo zoals die nu in onze begroting staat. In het transformatieplan is hier dan ook op voorgesorteerd. Wij zetten ook voor de jeugdhulp een transformatie in met nadruk op normaliseren en preventie in de wijk.

Financiële situatie aanbieders

Vanuit leveranciersmanagement wordt door de contractmanagers OZJT frequent gesproken met de strategische zorgaanbieders die zorg leveren aan de cliënten in Twente. Uit deze gesprekken blijkt dat de financiële positie van aanbieders zorgelijk is, als gevolg van onder andere oplopende personeels- en energiekosten. Dit vormt een risico voor de beschikbaarheid en continuïteit van cruciale zorg voor de meest kwetsbare cliënten in Twente. Zorg, waarvoor niet direct een alternatief (zorg/ woonplek) beschikbaar is. Deze trend is landelijk waarneembaar. Aanbieders geven aan dat de hoge kosten die gepaard gaan met bovengenoemde ontwikkelingen niet meer in verhouding staan tot de afgesproken jaarlijkse indexatie. Een indexatie die voor deze partners al is verhoogd met 1,13% over de looncomponent, naar aanleiding van de extra middelen die wij van het Rijk hebben gekregen voor de zorgsalarissen. Samen met OZJT verkennen wij op dit moment de eventuele (financiële) consequenties van deze nieuwe ontwikkelingen.

Ook onze gesubsidieerde partners van zorg en welzijn hebben inmiddels bij ons aan de bel getrokken over de arbeidsmarkttoeslagen of loonontwikkelingen binnen hun Cao en ons verzocht om ophoging van de indexatie. Anders dan de aanbieders die raamovereenkomsten hebben vanuit het Twents Ondersteuningsmodel, hebben wij bij onze gesubsidieerde zorg- en welzijnspartners de looncomponent van de tarieven niet opgehoogd met 1,13%. Wij hebben de afgelopen periode voorbereidingen getroffen dit alsnog -met terugwerkende kracht- te doen, maar hebben nog geen volledig beeld wat dit financieel betekent en of dit past binnen de daarvoor beschikbaar gestelde middelen van het Rijk. Wij komen daar in de Jaarrekening op terug.

En ook van deze partners hebben wij de afgelopen maanden signalen ontvangen over de toenemende energieprijzen. Wij zullen deze signalen nader analyseren. Ondertussen wachten wij af of, en zo ja, met welke maatregelen het Rijk komt om deze kosten te ondervangen.

Situatie gesubsidieerde instellingen

Het tweede en derde kwartaal van 2022 heeft in het teken gestaan van nieuwe subsidieafspraken voor 2023 en verder met de aanbieders voor Jeugdbescherming en Jeugdreclassering. Hierin wordt een forse tariefsverhoging verwacht. Deze verhoging heeft onder andere te maken met een verlaging van de caseload van jeugdbeschermers (het aantal gezinnen dat een jeugdbeschermers begeleidt), die op basis van landelijk onderzoek noodzakelijk wordt geacht.

Om en afbouw residentieel: JeugdzorgPlus

Sinds november 2020 geven de regio's en aanbieders in het bovenregionaal gebied Oost uitvoering aan de vastgoedtransitie JeugdzorgPlus, waarbij met behulp van de financiële middelen uit de SPUK (Specifieke uitkering) toegewerkt wordt naar het voorkomen en verbeteren van de JeugdzorgPlus (vorm van gesloten jeugdhulp). Arnhem is coördinerend gemeente voor deze SPUK. In het bovenregionaal plan Oost, dat in juli 2021 is vastgesteld, is afgesproken om alle JeugdzorgPlus groepen om te bouwen naar kleine groepen van maximaal 6 jongeren per groep.

Voor Twente is een en ander inmiddels nader uitgewerkt in een regionaal plan. Voor de uitvoering daarvan is echter nog altijd geen projectleider gevonden. Wel is duidelijk dat dit gevolgen heeft voor

de tarieven JeugdzorgPlus (die worden hoger), maar mogelijk leidt het aan de andere kant tot een besparing door afname van het aantal jeugdigen of de duur in de JeugdzorgPlus (bijvoorbeeld doordat 'afschalen' beter verloopt).

Open 3 Milieus-voorzieningen

In navolging op bovengenoemde SPUK voor de eerste tranche vastgoedtransitie JeugdzorgPlus, heeft het kabinet middelen beschikbaar gesteld om de tweede tranche vastgoedtransitie te bespoedigen. Deze SPUK is specifiek gericht op jongeren die uit huis geplaatst zijn en verblijven in voorzieningen waar zij behandeling krijgen (naast wonen, scholing/ werk en vrijetijdsbesteding, de zogenaamde 3 milieu's). De middelen bieden een impuls voor omvorming van de huidige voorzieningen naar meer kleinschalige voorzieningen. De (eventuele) structurele financiële consequenties van deze ontwikkeling zijn ook hiervoor (nog) niet duidelijk, maar worden niet gecompenseerd. Enschede is coördinerend gemeente voor deze SPUK voor Overijssel.

Het afgelopen jaar is samen met de betreffende aanbieders gewerkt aan de toekomstvisie driemilieusvoorzieningen Overijssel, welke in augustus voor besluitvorming is aangeboden aan het Dagelijks bestuur van SamenTwente. Als vervolg daarop is een proces gestart van het opstellen van strategische vastgoedplannen per aanbieder.

Voor zowel de JeugdzorgPlus als de 3 Milieus-voorzieningen geldt dat wij dit regionaal blijven inkopen. Wel is het van belang de verbinding te zoeken met de basisvoorzieningen die wij lokaal verder inrichten, zoals ook beschreven in het transformatieplan.

Meldpunt zorgwekkend gedrag

De gemeente Hengelo krijgt van de GGD het signaal dat de reguliere meldingen bij het regionaal Meldpunt zorgwekkend gedrag toenemen. Dit naast de extra meldingen die wij verwachten doordat de politie de niet-acute meldingen gaat melden. Voor dit jaar is het gemiddeld aantal reguliere meldingen per maand van 25 naar 40 gegaan. De stijging lijkt structureel. Dit is op zich niet zo vreemd, want het aantal personen met verward gedrag neemt al jaren toe. Dat ook de meldingen toenemen heeft te maken met het feit dat het Meldpunt steeds meer bekendheid krijgt en dat inwoners van Twente zich wellicht ook sneller zorgen maken over of ergeren aan het gedrag van een ander.

Met deze extra meldingen is het mogelijk dat ook het beroep op de lokale zorgstructuur (de toegang) zal toenemen. Evenals het beroep dat wordt gedaan op de GGZ inloopvoorziening van Mediant en Ixta Noa.

Het is nog niet duidelijk of de bestaande ambulantiseringmiddelen GGZ voldoende zijn voor deze extra inzet en of wij hierin mogelijk nog iets kunnen verwachten van het Rijk.

Robuuste rechtsbescherming

In de decembercirculaire 2021 heeft de gemeente Hengelo geld ontvangen voor Robuuste rechtsbescherming voor 2021 en verder. Mede in opvolging van de Kinderopvangtoeslagenaffaire wordt door het Rijk gewerkt aan een robuust rechtsbeschermingsstelsel voor alle inwoners. De middelen voor 2021 en 2022 laten we vrijvallen. Het college is voornemens om de rijksmiddelen vanaf 2023 voor Robuuste Rechtsbescherming uit te geven aan dienstverlening die past bij Sociale Raadsliden. We gaan hierover in gesprek met onze partners die hiermee bekend zijn, te weten Wijkkracht en de Bibliotheek.

Ondernemersfonds

Op 22 december 2021 heeft de raad besloten een ondernemersfonds in te stellen om ondernemers die nog gevolgen ervaren van de coronacrisis te kunnen ondersteunen met een ondernemerskrediet met als uitvoeringsbudget een eerste inschatting van € 100.000. In de eerste helft van 2022 is slechts beperkt belangstelling geweest voor dit ondernemerskrediet. De verwachting is dat dit aantal in het laatste kwartaal van 2022 nog wel gaat toenemen en er dan mogelijk ook een groter beroep op het ondernemerskrediet zal worden gedaan.

Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente (SWB)

Sociaal werkleerbedrijf Midden Twente is een belangrijke partner bij het uitvoeren van arbeidsontwikkeling, WSW en Nieuw Beschut. Ook verzorgt ze voor ons taken ten behoeve van beheer en onderhoud openbare ruimte. Met onze GR partners en SWB zijn wij een strategie-traject gestart.

Die moet ervoor zorgen dat ook in de komende jaren SWB een gezonde en toekomstbestendige organisatie blijft. In de tussentijd werken we in gezamenlijkheid aan de (financiële) afwikkeling van enkele bedrijfsvoering vraagstukken, bijvoorbeeld op het gebied van fiscaliteiten (toepassing koepelvrijstelling als gemeenschappelijke regeling).

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N S(truc- tureel)
1	WMO: Ondersteuningsbehoeften	314	V
2	WMO: Huishoudelijke ondersteuning	198	V
3	WMO: Vervoer regiotaxi	214	V
4	WMO: terugvordering fraude	112	V
5	Jeugd: Taakstelling 2022	1.390	N
6	Jeugd: Ondersteuningsbehoefte 2	486	V
7	Jeugd: Ondersteuningsbehoefte 3	247	N
8	Jeugd: Ondersteuningsbehoefte 4	152	V
9	Jeugd: Landelijk Transitie Arrangement	510	V
10	Jeugd: Maatregelhulp	292	N
11	Jeugd: Vervoer	76	V
12	Jeugd en WMO: Overige wijzigingen	26	N
13	Innovatie, preventie, versnelling	634	V
14	W&I: Bijstelling Buig gerelateerd	392	N
15	W&I: Dekking bijstelling lasten Buig uit de bijdrage impuls re-integratie	132	V
16	W&I: Bijstelling inkomsten uitvoeringsorganisatie door dalend aantal uitkeringsgerechtigden	125	N
17	W&I: Tegenover het dalend aantal uitkeringsgerechtigden staan lagere lasten personele inzet	125	V
18	W&I: Uitvoeringskosten toeslagenaffaire	165	N
19	W&I: Compensatie door het Rijk van uitvoeringskosten toeslagenaffaire	330	V
20	W&I: Bijstelling inkomsten werkzaamheden voor andere gemeenten voor schuldhelpverlening	150	N
21	W&I: Vrijval stelpost in 2021 ontvangen middelen van het Rijk voor schuldhelpverlening	150	V
22	W&I: Tozo reserve	185	V
23	W&I: Roz uitvoeringskosten ondernemersfonds	20	N
24	W&I: Gemeentebreed Financiën vluchtelingen Oekraïne	1.700	V
25	W&I: budgetoverheveling 2021/2022	144	V
26	Vanuit de septembercirculaire: budget energietoeslag	3.452	N
27	Vanuit de septembercirculaire: overige specifieke middelen	203	N
Effect programma voor reservemutaties		-1.000	
12	Restant actieplan toegankelijkheid t.g.v. Reserve dec.uitk.	13	N
13	Restant innovatie/preventie/versnelling t.g.v. Algemene reserve	307	N
13	Projectsubsidies innov./prev./versnelling t.g.v. Reserve dec.uitk.	40	N
18	Middelen toeslagenaffaire t.g.v. Reserve dec.uitk.	165	N
22	Verrekening exploitatie t.g.v. de reserve TOZO	185	N
23	Herijking ondernemersfonds t.l.v. Reserve ondernemersfonds	20	V
24	Vorming reserve vluchtelingen	1.700	N
Effect programma na reservemutaties		-3.390	

Toelichting financiële afwijkingen

WMO

1. Ondersteuningsbehoeften (€ 314.000 voordeel)

Op basis van onze prognose zullen de lasten van deze zorgvorm voor dit jaar € 314.000 lager uitvallen dan begroot. Dit is een incidentele bijstelling van 3% op het budget van deze zorgvorm. Wij zien een verdere afname van het aantal cliënten in OB 1 en OB2, zowel bij ondersteuning groep (dagbesteding) als individuele ondersteuning. Wij hebben in de eerste beleidsrapportage de Ondersteuningsbehoeften (inclusief PGB) al incidenteel positief bijgesteld met ruim € 850.000. De trend dat wij meer inwoners voorliggend kunnen helpen en onze sturing bij de indicatiestelling lijkt zich in de tweede periode verder financieel te vertalen.

2. Huishoudelijke ondersteuning (€ 198.000 voordeel)

Op basis van onze prognose zullen de lasten van deze zorgvorm voor dit jaar € 198.000 lager uitvallen dan begroot. Dit is een incidentele bijstelling van 2% op het budget van deze zorgvorm. Op basis van indicaties en uitgaven 2021 en Q1 2022, is HO in eerste beleidsrapportage met € 200.000 naar boven bijgesteld. Wij zien nu echter dat het aantal cliënten al enkele maanden niet meer stijgt maar stabiel blijft. We gaan er in deze prognose vanuit dat dit zo blijft.

3. Vervoer regiotali (€ 214.000 voordeel)

Op basis van onze prognose zullen de lasten van vervoer regiotali voor dit jaar € 214.000 lager uitvallen dan begroot. Dit is een incidentele bijstelling van 14% op het budget voor deze vorm van vervoer door minder gebruik. Wij hadden verwacht dat het gebruik gedurende dit jaar nog verder zou toenemen naar het niveau van vóór corona. Dit zien we echter nog niet terug in de aantallen en uitgaven. Daarnaast is er een voordeel van € 88.000 veroorzaakt door een te hoog opgenomen verplichting op de balans bij de jaarrekening 2021 inzake coronacompensatie.

4. Terugvordering fraude (€ 112.000 voordeel)

Dit betreft nog niet begrote terugvorderingen vanuit fraude waar een procedure voor is ingezet.

JEUGD

5. Taakstelling Jeugd (€ 1.390.000 nadeel)

De taakstelling voor Jeugd was in 2022 € 1,4 mln. Deze is opgebouwd uit € 672.000 aan taakstelling vanuit de Kadernota 2022 en € 717.000 aan taakstelling vanuit het interventieprogramma. In de Zomerbrief 2022 gaven wij reeds aan dat we niet verwachtten de taakstelling voor Jeugd te kunnen invullen dit jaar. In het transformatieplan zijn dan ook de taakstellingen over Jeugd, WMO en Werk&Inkomen herschikt en is specifiek gekeken op welk gebied besparingen mogelijk zijn. Op het gebied van Jeugd is veel gedaan aan preventie wat zich nog niet in besparingen uitbetaalt. Daarnaast heeft het maatregelenpakket 2022 zich vooral gericht op interventies binnen de WMO, naast dat wij over de gehele breedte strenger zijn geweest in de toegang. Op alle zorggebieden samen zouden na invulling van deze taakstelling de uitgaven voor Jeugd moeten uitkomen op 29 mln. De laatste prognose, met onderstaande voor- en nadelen, laat zien dat wij verwachten uit te komen op 29,72 mln. Dit houdt in dat we € 724.000 van de taakstelling verwachten niet te kunnen invullen, en € 665.000 wel (samen € 1.390.000). Onderstaand zijn de voor- en nadelen op het gebied van jeugd gepresenteerd, daarom presenteren wij hier de taakstelling volledig als nadeel.

In programma 9 zijn er nog wel enkele stelposten die we kunnen laten vervallen en die specifiek bedoeld waren voor Jeugd. Deze hebben wij ook in het transformatieplan vanaf 2023 ingezet als dekking van het ingroeipad, de zachte landing om uiteindelijk wel tot een besparing te komen. Deze stelposten zetten wij nu ook in, wat zorgt voor een voordeel van € 562.000 in programma 9. Als wij dit salderen is het deel van de taakstelling wat we niet kunnen invullen nog € 162.000.

6. Ondersteuningsbehoefte 2 (€ 486.000 voordeel)

Op basis van onze prognose zullen de lasten van deze zorgvorm voor dit jaar € 486.000 lager uitvallen dan begroot. Dit is een incidentele bijstelling van 11% op het budget van deze zorgvorm. Wij zien bij de Ondersteuningsbehoefte (OB) 2 bij Jeugd een stabilisatie van het aantal cliënten en van de kosten per cliënt. Hoewel wij in de eerste beleidsrapportage dit budget met € 945.000 hebben opgehoogd vanwege een forse groei de afgelopen jaren (door complexere casuïstiek en stijging van OB 2 bij

verblijf), was onze verwachting voor 2022 wel dat wij door strakke(re) sturing en monitoring, de stijging konden ombuigen of afvlakken. Dit zien we nu terug in de cijfers.

7. Ondersteuningsbehoefte 3 (€ 247.000 nadeel)

Op basis van onze prognose zullen de lasten van deze zorgvorm voor dit jaar € 247.000 hoger uitvallen dan begroot. Dit is een incidentele bijstelling van 4% op het budget van deze zorgvorm. In de eerste beleidsrapportage was dit budget al incidenteel met 20% naar boven bijgesteld. Bij de OB 3 blijven wij een toename zien in aantallen cliënten en de complexiteit van de problematiek bij cliënten. De behoefte aan zwaardere zorginzet blijft, waardoor wij verwachten dat de stijgende lijn dit jaar in aantal cliënten en zorgzwaarte zal doorzetten.

8. Ondersteuningsbehoefte 4 (€ 152.000 voordeel)

Op basis van onze prognose zullen de lasten van deze zorgvorm voor dit jaar € 152.000 lager uitvallen dan begroot. Dit is een incidentele bijstelling van 2% op het budget van deze zorgvorm. Wij zien hier met name een daling van het aantal cliënten op zorgvorm OB4C. Het betreft hier cliënten in zorg bij grote aanbieders. Deze hebben echter te kampen met de arbeidsmarktproblematiek, waardoor cliënten niet kunnen instromen en er sprake is van verstopping van de keten en wachtlijsten. Ook zien wij dat de doorlooptijd van cliënten langer wordt. Voor de korte termijn leidt dit tot minder zorgkosten, maar wij lopen wel het risico dat de zorgkosten weer toe zullen nemen op het moment dat aanbieders weer meer geschikt personeel kan werven.

9. Landelijk transitie arrangement (€ 510.000 voordeel)

Wij signaleren dit jaar tot op heden een halvering van het aantal cliënten. Maar, zoals in de eerste beleidsrapportage ook al aangegeven, is deze zorgvorm lastig in te schatten. Het betreft zorg die landelijk ingekocht wordt en het gaat om een beperkt aantal cliënten die gemiddeld hoge kosten met zich meebrengen. Het gaat namelijk om circa 20 cliënten op jaarbasis. Wij stellen de begroting voor dit jaar voorzichtig bij met

€ 330.000. Op basis van de cijfers tot en met augustus verwachten wij een groter voordeel, echter indien er 1 a 2 cliënten bij komen, zitten wij op het begrote budget. Daarnaast heeft een afrekening met een andere gemeente over de periode okt. 2020 - dec. 2021 plaatsgevonden, omdat het gezag van 1 cliënt is gewijzigd. Dit leidt tot een voordeel van € 180.000.

10. Maatregelhulp (€ 292.000 nadeel)

Het stabiele beeld waarover wij in de eerste beleidsrapportage spraken is nog steeds aan de orde. Toch zien wij een incidenteel nadeel op dit budget. Dit wordt voor € 260.000 veroorzaakt, doordat één cliënt wegens wijziging woonplaatsbeginsel nu onder onze verantwoordelijkheid valt. Wij dienen met terugwerkende kracht vanaf 2021 de zorgkosten te betalen. € 32.000 wordt veroorzaakt door een te laag opgenomen verplichting op de balans bij de jaarrekening 2021.

11. Vervoer (€ 76.000 voordeel)

De uitgaven liggen in lijn met vorig jaar. Wij hadden verwacht dat het gebruik gedurende dit jaar nog verder zou toenemen naar het niveau van vóór corona. Dit zien wij echter nog niet terug in de aantallen en uitgaven.

12. Jeugd en WMO overige wijzigingen (€ 26.000 nadeel)

Deze post bestaat uit meerdere afwijkingen onder de rapportagegrens van € 50.000.

13. Innovatie, preventie en versnelling (€ 634.000 voordeel)

Zie de toelichting bij budgetoverheveling.

WERK EN INKOMEN

De financiële afwijkingen voor Werk en Inkomen zijn bijna allemaal (met uitzondering van 15. en 16.) budgettair neutraal. Aangezien de mutaties wel baten en lasten muterend of over de verschillende subtaakvelden heen muterend zijn, hebben wij ze hieronder toegelicht.

14 en 15. Bijstelling uitkeringslasten (per saldo € 260.000 nadeel)

Wij verwachten dat de inkomsten en uitgaven gerelateerd aan de Buig, uitkeringen PW, IOAW, IOAZ, BBZ en uitgaven loonkostensubsidie, per saldo € 392.000 nadelig zullen zijn. Dit nadeel komt

grotendeels door een neerwaartse bijstelling van het definitief te ontvangen budget BUIG, zoals het Rijk begin oktober bekend heeft gemaakt. Tegenover dit nadeel staat een incidenteel voordeel van € 132.000 als vergoeding vanuit het Rijk vanuit de december circulaire 2021.

16 en 17. Uitvoeringsorganisatie Sociale zaken (per saldo 0)

Voor de uitvoering van de Participatiewet werken we samen met Borne en Haaksbergen. Wij vragen per uitkeringsgerechtigde een vergoeding, echter als gevolg van het dalende uitkeringenbestand hebben wij te maken met lagere inkomsten (€ 200.000). Door het dalende uitkeringsbestand is ook minder inzet personeel nodig. Echter wij zien wel dat de doelgroep complexer wordt, waarbij er een sterkere relatie tussen daadwerkelijke processen en capaciteit uitgewerkt moet gaan worden. Daarnaast voeren wij voor 2022 de incidentele energietoeslag uit voor Borne en Haaksbergen en hebben wij een separate financieringsafpraak over gemaakt (inkomsten € 75.000 voordeel). Echter staan hier weer personele lasten ad. € 75.000 tegenover (nadeel lasten).

18 en 19. Toeslagenaffaire (baten € 330.000, lasten meerjarig € 330.000)

In opdracht van het Rijk zet het college van de gemeente Hengelo zich in om recht te doen aan de gedupeerde ouders van de toeslagenaffaire (KOTA) en hopelijk te komen tot herstel van vertrouwen in de overheid. Wij krijgen hiervoor een compensatie vanuit het Rijk op basis van het aantal gedupeerden, het aantallen plannen van aanpak, nazorg en coördinatiekosten. Ook schelden wij de gemeentelijke schulden van gedupeerden kwijt, deze krijgen wij terug van het Rijk. De prognose is dat wij vanuit het Rijk een vergoeding van € 330.000 ontvangen. We verwachten aan ambtelijke inzet voor 2022 € 165.000 nodig te hebben, voor 2023 € 155.000 en voor 2024 € 10.000. Daarnaast hebben wij, ten tijde van het schrijven van deze rapportage, € 150.000 aan schulden kwijtgescholden (nadeel op de baten) waarvoor wij volledig door het Rijk gecompenseerd zullen worden (voordeel baten).

20 en 21. Schuldhulpverlening ROZ(baten nadeel € 150.000, lasten voordeel € 150.000)

Bij het ROZ verrichten wij voor de gemeente Hengelo maar ook onze opdrachtgevende gemeenten werkzaamheden in het kader van schuldhulpverlening. Wij voorzien dat wij de begrote inkomsten voor 2022 niet zullen realiseren en stellen een bijstelling van € 150.000 voor (nadeel baat). Echter verwachten wij wel op de kortere termijn een toestroom in de schuldhulpverlening waardoor de inkomsten zullen toenemen.

Vanuit 2021 hebben wij voorgesteld om de incidentele beschikbaar gestelde middelen vanuit het Rijk betreffende schuldhulpverlening ad. € 172.029 over te hevelen naar 2022. Wij stellen voor om deze stelpost met € 150.000 (voordeel last) vrij te laten vallen om het tekort Schuldhulpverlening ROZ budgettair neutraal in deze berap te verwerken. (*hieronder in de tabel is deze € 150.000 verwerkt onder "Bedrag besteed"*)

22. Roz mutatie Tozo uitvoeringskosten (per saldo 0)

Voor 2022 hadden wij een exploitatiebudget onvoorzien opgenomen in onze begroting. Hiervan vallen de uitgaven mee. Door uitstel van de oorspronkelijke aflossingsverplichtingen door de ondernemers moeten wij er wel rekening mee houden dat de nasleepwerkzaamheden zullen doorlopen tot naar verwachting 2028. Om hier voldoende middelen voor beschikbaar te houden stellen wij daarom voor om het voordeel uit 2022 te storten in de Reserve Tozo. Per saldo verloopt deze mutatie dan budgettair neutraal.

23. Roz uitvoeringskosten ondernemersfonds (onttrekking reserve € 20.000)

Naar aanleiding van de beperkte belangstellingen voor het ondernemerskrediet (zie hierboven), zullen wij geen € 100.000 aan uitvoeringsbudget hoeven uit te geven, maar naar verwachting slechts € 20.000.

24. Financiën vluchtelingen uit Oekraïne

Zoals bij de beleidsmatige ontwikkeling aan is gegeven vangen wij vluchtelingen vanuit Oekraïne op, en hiervoor maken wij diverse kosten. Het Rijk heeft aangegeven gemeenten voldoende te compenseren echter blijven het grotendeels nog wel regelingen die in bewerking zijn, of waarbij de einddatum inmiddels verlopen is, en wij afwachting zijn op verlengingen. Hieronder een voorlopige financiële vertaling per regeling.

Regeling 1: Vergoeding per bed

Inkomsten: Wij ontvangen vanuit het Rijk, een normbedrag ad. € 100 per gerealiseerde gemeentelijke opvangplek per dag. In totaal verwachten wij een vergoeding van circa € 10 miljoen. (Wij doen hierbij de aanname dat de regeling vanaf 15 september gecontinueerd wordt tot en met 31 december en dat het aantal bezette plekken rond de 450 bedraagt).

Uitgaven:

De totale verwachte uitgaven behorende bij deze regeling bedragen naar verwachting € 8,3 miljoen. Hieronder vallen o.a. het leefgeld, de huisvestingskosten, personele inzet en de inzet van Wijkkracht. Het is nog onduidelijk hoe deze regeling voor 2023 eruit gaat zien.

Regeling 2 Leefgeld Particuliere Opvang Oekraïners

Inkomsten: wij verwachten voor circa 50 volwassenen en 20 kinderen in de particuliere opvang voor 2022 een vergoeding te ontvangen van € 300.000.

Uitgaven: € 300.000 een leefgeld

Regeling 3 Huurkosten onderwijs

Inkomsten: Wij ontvangen vanuit het Rijk een vergoeding "Spuk onderwijs huisvesting Oekraïne". De vergoeding is afhankelijk van het aantal leerlingen en de werkelijke lasten.

Uitgaven: Wij hebben 10 lokalen in gebruik en betalen per lokaal een vergoeding van € 5.000. In totaal bedragen onze werkelijke lasten € 50.000. Daarnaast zijn wij nog met het ministerie in overleg welke lasten uit regeling 1 wellicht over mogen naar deze regeling nummer 3.

Regeling 4 Verbouwing Hazeweg en verbouwingen woningen

Inkomsten: Wij verwachten voor de diverse verbouwingen een vergoeding van € 1,2 miljoen.

Uitgaven: € 1,2 miljoen.

Samenvattend: In totaal verwachten wij aan inkomsten € 11,6 miljoen en aan lasten in 2022 € 9,9 miljoen. Regeling 2, 3 en 4 zijn specifieke uitkeringen waarbij we de uitgaven gecompenseerd krijgen. Regeling 1 is een algemene uitkering zonder terugbetaalverplichting. Voor het restant vanuit regeling 1 van € 1,7 miljoen stellen wij, ook omdat we nog niet weten hoe de regeling er over 2023 uit gaat zien, voor een reserve Vluchtelingen te vormen. Hieruit kunnen eventuele sloop- en herstelwerkzaamheden aan de diverse gebouwen, doorlopende verplichtingen vanuit 2022, kosten voor Jeugdzorg en of WMO specifiek voor deze doelgroep en overige, nu nog onvoorziene, kosten gedekt worden.

26 en 27 Middelen vanuit de septembercirculaire (€ 3.655.000 nadeel)

In de septembercirculaire hebben we voor diverse zaken middelen gekregen. De extra baten worden verantwoord in programma 9, de extra lasten (het gepresenteerde nadeel) in dit programma. Voor een nadere toelichting verwijzen we u naar de raadsbrief over de septembercirculaire.

Toelichting afwijking budgetoverheveling 2021-2022

Onderwerp	Bedrag over uit 2021	Bedrag besteed	Bedrag nog te besteden 2022	Bedrag niet besteed	Bestemming niet besteed
Pilot zorgintensief	176.296	158.000	18.296	0	
Inburgering	120.000	120.000	0	0	
Vakkundig aan het werk	60.000	0	0	60.000	valt vrij
Breed Offensief	83.807	0	0	83.807	valt vrij
Schuldhelpverlening	172.029	150.000	22.029	0	
Middelen heroriëntatie ondernemers	50.000	50.000	0	0	
Middelen voor innovatie, preventie en versnelling	413.360	291.000	97.000	25.360	naar reserve
Uitvoering ontwikkelopgaven beleidsprogramma sociaal	493.861	291.000	97.000	105.861	naar reserve
Totaal budgetoverheveling	1.569.353	1.060.000	234.325	275.028	

Pilot Zorgintensief

De uitgaven zijn en worden conform voorstel besteed.

Inburgering

In 2022 is een bestedingsvoorstel Inburgering vastgesteld en daarin zijn deze middelen en taken uit 2021 verwerkt. De uitwerking van deze taken uit 2021 loopt conform planning en zullen naar verwachting in 2022 volledig besteed zijn.

Vakkundig aan het werk

In 2022 zouden wij de klantmanagers opleidingen laten volgen, zodat zij personen die een bijstandsuitkering ontvangen kunnen begeleiden bij een positiever en sneller traject richting maatschappelijke participatie en re-integratie. In verband met ziekteverzuim en werkdruk hebben de opleidingen nog niet plaats gevonden. In 2023 zullen we deze opleidingen onderdeel laten zijn van het reguliere opleidingsplan. Als gevolg hiervan kan het overgehevelde budget voor 2022 vrijvallen.

Breed offensief

In 2021 zijn incidentele middelen beschikbaar gesteld voor het gemakkelijker maken voor werkgevers om mensen met een beperking in dienst te nemen. Het gaat onder andere om het stroomlijnen van de administratieve werkprocessen rondom loonkostensubsidie, het uniformeren van de loonwaardebepaling en werkgeversdienstverlening. Wij hebben deze taak uitgevoerd met onze huidige personele bezetting en als gevolg hiervan hoeven wij het restant van het overgehevelde budget niet meer in te zetten.

Schuldhelpverlening

In 2022 zouden we extra middelen inzetten voor de verwachte toename in (problematische) schuldensituaties door corona. Hiermee is de gemeente in staat om extra aanvragen in behandeling te nemen (de verwachte 'vloedgolf') en/of mensen in de financiële problemen sneller te signaleren en actief op te zoeken. Dit kunnen particulieren zijn maar ook ondernemers. Van de verwachte vloedgolf is vooralsnog in 2022 nog geen sprake. Wij willen dit budget niet nogmaals overhevelen en stellen voor deze voor € 150.000 in te zetten voor het tekort Schuldhelpverlening ROZ. De overige middelen ad € 22.029 zullen wij voor het einde van het jaar besteden.

Heroriëntatie ondernemers

In 2022 is het teamonderdeel ROZ actief verder gegaan met het benaderen van ondernemers in het kader van heroriëntatie. Wij hebben hiervoor een medewerker extern aangetrokken voor de periode van één jaar. Heroriëntatie wordt uitgevoerd voor en gefinancierd door meerdere gemeenten. Wij verwachten dat einde jaar deze middelen grotendeels besteed zullen zijn. Dit is echter mede afhankelijk van de uiteindelijke bijdragen van de overige gemeenten.

Middelen voor innovatie, preventie versnelling én Middelen voor uitvoering ontwikkelopgaven beleidsprogramma Sociaal

Zoals eerder aangegeven is door het opstellen van het transformatieplan enerzijds kritisch gekeken naar de activiteiten die wij gaan uitvoeren om de transformatie te maken. Anderzijds hebben wij hierdoor ook diverse zaken niet, of in een ander tempo kunnen doen. Zoals aangegeven in de raadsbrief van 30 maart 2022 hebben wij deze middelen wel hard nodig gehad voor de herstructurering van het programma. Hiervoor verwachten wij dit jaar € 776.000 uit te geven, voornamelijk aan personele inzet waar wij vervanging voor moesten inhuren of voor projecten die wel zijn doorgegaan rondom zakelijk partnerschap en toekomstbestendige voorzieningen. Deze middelen worden deels uitgegeven in programma 6 en deels in programma 9. De middelen die voor 2022 voor deze doelen zijn geraamd zijn voor een beperkt deel uitgegeven, en 1 project rondom zakelijk partnerschap gaat door in 2023. Het restant van zowel de budgetoverheveling 2021 als de middelen die voor 2022 voor dit doel begroot waren (en niet gebruikt worden) van in totaal € 307.000 stellen we voor terug te storten in de Algemene Reserve. Voor het project rondom subsidies stellen we voor € 40.000 te storten in de Reserve Decentralisatieuitkering voor 2023.

4.1.7 Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen t.o.v. de begroting

Afval

In het najaar gaan we inzoomen op optimalisatie van service binnen ons afvalbeleid. We gaan binnen de kaders van het vastgesteld beleid met de raad in gesprek over de uitvoering ervan en de mogelijkheden om de service die we bieden aan onze inwoners te verhogen. Het beheersbaar houden van de kosten is daarbij een belangrijke randvoorwaarde.

Het middels verzamelcontainers ingezameld PMD wordt in Hengelo (net als in Enschede en Almelo) grotendeels afgekeurd en verbrand. Dit is een onwenselijke situatie. Daarom maken we tijdelijke afspraken met Nedvang, waarbij het afgekeurde materiaal alsnog machinaal wordt gesorteerd. Doel is inzicht te verkrijgen in de mogelijkheden milieurendement te halen uit afgekeurde partijen PMD en de daaraan verbonden kosten en opbrengsten. De proef heeft een looptijd van 3-4 maanden en gaat dit najaar van start.

Duurzaamheid

Actieplan bestrijding energiearmoede en energie besparen

Om de gevolgen van de stijgende energielasten te beperken, werken we aan een actieplan voor de bestrijding van energiearmoede in combinatie met energiebesparing. Het bevat concrete acties en maatregelen en is met name gericht op inwoners met lage inkomens en hoge woon-/energielasten. Vanuit het Rijk zijn hiervoor twee financiële bijdragen ontvangen. Vanuit de eerste uitkering, bedoeld voor de directe bestrijding van energiearmoede, krijgt een beperkte groep inwoners een bijdrage in geld om hun energierekening te kunnen betalen. De tweede uitkering is bestemd voor het treffen van concrete maatregelen op het gebied van energiebesparing, zoals bijvoorbeeld energieadvies, kleine maatregelen en isoleren.

Wooncoaches

De wooncoaches helpen inwoners op weg bij het verduurzamen van hun woning. Sinds medio dit jaar zijn de wooncoaches ondergebracht bij Hengelo Energie, de Hengelose Energiecoöperatie.

Uitkering compensatie uitvoeringslasten klimaatakkoord

Naar aanleiding van een landelijk onderzoek naar de uitvoeringslasten van het klimaatakkoord hebben we een financiële bijdrage vanuit het Rijk ontvangen ter compensatie van die lasten. Op basis van het onderzoek en afspraken tussen Rijk en VNG gaan we ook de komende jaren een dergelijke compensatie ontvangen die verder oploopt.

Duurzaamheidsvisie en actieplan duurzaamheid

Bij de behandeling van de duurzaamheidsvisie heeft de raad gevraagd om een concretisering van de visie. Dat doen we op twee manieren. We werken de visie nader uit en tegelijkertijd werken we, op basis van deze visie, aan een meerjarig actieplan duurzaamheid. In dit actieplan geven we een overzicht van de acties die we in de komende jaren gaan uitvoeren, inclusief de bijbehorende planning en financiële en personele consequenties. De duurzaamheidsvisie, het actieplan en het bestedingsplan duurzaamheid 2023 worden begin volgend jaar aan de raad aangeboden. Daarmee geven we richting aan de strategische opgave duurzaamheid.

Ontwikkeling zonneveld Boeldershoek.

Samen met Vattenfall werken we aan het technisch ontwerp en de vergunningaanvraag voor het zonneveld Boeldershoek. De ingebruikname van het veld is eind 2023 gepland.

Intentieovereenkomst Duurzaamheidsroute A35

Met het tekenen van een intentieovereenkomst is de planfase Duurzaamheidsroute A35 gestart. In de planfase worden de voorstellen uit de voorbereidingsfase uitgewerkt tot concrete plannen. Het project Duurzaamheidsroute A35 onderzoekt de mogelijkheden van duurzame opwek van elektriciteit met zonnepanelen langs de A35. Duurzaamheidsroute A35 is een samenwerkingsverband tussen Almelo, Borne, Enschede, Hellendoorn, Hengelo en Wierden, provincie Overijssel, Rijkswaterstaat, Waterschap Vechtstromen en netbeheerder Enexis.

Transitievisie Warmte

De Transitievisie Warmte (TVW) beschrijft de logische alternatieven voor aardgas in Hengelo. Het beschrijft het waarom, de technische uitwerking van warmtelevering en de planning wanneer welke wijken van het aardgas afgaan. De Transitievisie Warmte wordt eind dit jaar aan de raad ter vaststelling aangeboden.

Duurzaamheidsmarkt

Begin oktober organiseerden wij een duurzaamheidsmarkt waar inwoners geïnformeerd werden over een breed scala aan duurzaamheidsonderwerpen zoals energiebesparing, isoleren, klimaatadaptatie, natuurbehoud, circulaire economie etc.

Volksgezondheid

Daar waar wij in de Zomerbrief nog melden dat de middelen Gezond in de stad (GIDS) en Kansrijke Start per 2023 zouden stoppen, heeft het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ons inmiddels laten weten dat ze onderzoek doen naar een bundeling van verschillende geldstromen in een specifieke uitkering, waarin ook bovengenoemde middelen terug lijken te komen. De bestemming van de middelen sluit inhoudelijk perfect aan op de sociale basis en selectieve preventie van het transformatieplan.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(truc- tureel)
1	Verhoging bijdrage Omgevingsdienst Twente	263	N	S
2	Lokaal preventieakkoord	0	N	
3	Hogere inkomsten Riolerings	0	N	
4	Diverse kleine wijzigingen	13	N	
Effect programma		-276		

Toelichting financiële afwijkingen*1. Verhoging bijdrage OD Twente (€ 263.000 nadeel)*

Wegens de hoge werkvoorraden bij de omgevingsdienst die ontstaan zijn in 2021 (€ 105.000), een verwachte hogere jaarproductie in 2022 (€ 150.000) en het onderbrengen van 'niet asbest'

sloophmeldingen bij de omgevingsdienst (€ 8.000), is een verhoging van de gemeentelijke bijdrage noodzakelijk. Tijdens het opstellen van de zomerbrief was het effect hiervan nog niet bekend (22-ZB-7.2).

Inmiddels is bekend dat de gemeente Hengelo structureel meer afneemt bij de omgevingsdienst. Daarom verwachten wij in 2023 bij de Eerste Beleidsrapportage een bijstelling van de begroting door te moeten voeren van ongeveer dezelfde omvang. Voor 2024 en verder zijn wij momenteel nog met OD Twente in gesprek over hoeveel prestaties wij verwachten af te nemen. De exacte bijstelling hiervan is nog niet bekend.

2. Lokaal preventieakkoord

De gemeente Hengelo heeft van het ministerie van VWS € 50.000 ontvangen op grond van de "Regeling specifieke uitkering lokale preventieakkoorden of preventieaanpakken 2022". Wij zetten deze middelen, samen met de eerder ontvangen € 112.000, in voor een Gezonde Wijkaanpak, Gezonde School/JOGG` (Jongeren Op Gezond Gewicht) en Gecombineerde Leefstijl Interventie.

3. Hogere inkomsten Riolerings (budgettair neutraal)

Er zijn hogere inkomsten uit Rioolheffing (€ 245.000). De areaaluitbreiding (met name toename van woningen) is groter, dan het aantal waar we in de begroting mee gerekend hadden. Dit voordeel wordt gestort in de voorziening Riolerings. Per saldo is dit voor de algemene middelen neutraal.

4. Diverse kleine wijzigingen (€ 13.000 nadeel)

Deze post bestaat uit verschillen onder de rapportagegrens van € 50.000.

4.1.8 Volkshuisvesting, leefomgeving en stedelijke vernieuwing

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen t.o.v. de begroting

Bouwen en wonen

Faciliteren en regie voeren op woningbouw is intensief, maar noodzakelijk. We blijven woningen voor alle doelgroepen toevoegen aan het woningbouwprogramma. Het vergt constante afstemming met rijk, provincie, regio en ontwikkelaars.

We merken dat door stijgende energieprijzen, stijgende bouwkosten en een stijgende hypotheekrente, projecten financieel onder druk komen te staan en dreigen te vertragen. Onder andere via subsidies voor woningbouw versnelling en door flexwoningen blijven we de woningbouwproductie stimuleren waar mogelijk. Ook dit jaar zijn de bouwvergunning aanvragen hoger dan verwacht, dit heeft deels te maken met de invoering van de omgevingswet per 1-1-2023.

Grondbedrijf

De reserve grondexploitaties daalt naar verwachting met € 2,0 miljoen, doordat de inflatie 7% hoger uitvalt dan is begroot (5%) in de herzieningen (de gemiddelde inflatie in Nederland is 12%). Daarnaast is de geconstateerde fout (zoals gemeld bij de behandeling van de jaarrekening) bij de grondexploitatie Dalmeden in de reserve aangepast (verslechtering € 0,8 miljoen) Met alle wijzigingen daalt de reserve van een verwachte stand van € 21,0 miljoen naar € 18,1 miljoen per 31-12-2022.

De verkopen van de kavels voor woningbouw lopen achter op de planning. De voornaamste oorzaak is dat er vertraging is ontstaan in het bouwrijp maken van kavels in Broek Noord (€ 4,6 miljoen), doordat de nutsvoorzieningen niet op tijd aangelegd kunnen worden. Deze omzet wordt dan gerealiseerd in 2023. Daarnaast wordt zichtbaar dat de markt zich minder rooskleurig ontwikkelt dan bij de herzieningen was aangenomen. De oorzaken daarvan zijn de gestegen hypotheekrente en de bouwkosten. Daarnaast is de leveringszekerheid van de bouwmaterialen verslechterd.

De verkopen voor bedrijventerreinen laten een wisselend beeld zien. De verkopen in het Gezondheidspark gaan iets sneller dan aangenomen. De kaververkoop in Oosterveld blijft iets achter op de planning, maar er wordt naar verwachting meer verkocht (€ 1,4 miljoen) dan de recordomzet van vorig jaar (€ 4,4 miljoen). De verkoopdoelstelling lijkt daarmee iets te optimistisch ingeschat. Per saldo wordt een lagere omzet verwacht.

Verwacht werd bij de herzieningen voor 2022 dat er in totaal, zonder BXL, voor € 30,6 miljoen aan kavels werd verkocht. Het is de verwachting dat deze doelstelling bijgesteld moet worden naar € 21,9 miljoen. Ruim de helft van de bijstelling wordt veroorzaakt doordat de verkoop van kavels in Broek Noord (€ 4,6 miljoen) pas in 2023 geleverd kunnen worden.

De boekwaarde daalt vooral door de lagere verkopen iets minder snel dan aangenomen (€ 12,3 miljoen i.p.v. € 14 miljoen). Door de vertraging bij de verkoop worden de kosten ook later gerealiseerd.

Bij het Vitens terrein is een exploitatie-overeenkomst afgesloten. Op deze exploitatie-overeenkomst zit nu een tekort van € 35.000 omdat we meer uren hebben moeten maken dan we contractueel terug kunnen krijgen. Voorgesteld wordt om dit met de reserve grondexploitaties te verrekenen.

Programma Hart van Zuid

Voor het programmamanagement Hart van Zuid wordt het beschikbare budget (à € 55.000) naar verwachting met € 45.000 overschreden. De overschrijding ontstaat doordat extra inzet (ambtelijk en van het Supervisieteam) nodig was in de discussie rondom industrieel erfgoed in Dijkers, Hart van Zuid en doordat de planvorming voor de KMS locatie wordt opgestart in het najaar van 2022.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(truc- tureel)
1	Storting voorziening grondzaken als gevolg van inflatie	2.000	N	
2	Bijstelling tussentijdse winst Dalmeden	800	N	
3	Tekort exploitatieovereenkomst Vitenslocatie	35	N	
4	Hogere legesopbrengsten bouwvergunningen	1.000	V	
5	Inhuur t.b.v. grote werkvoorraad bouwvergunningen	400	N	
6	Aanpassing programmabudget Hart van Zuid	45	N	
7	Lasten i.v.m. Wet Kwaliteitsborging	90	N	
Effect programma voor reservemutaties		-2.370		
1	Storting voorziening grondzaken t.l.v. de reserve grondexploitaties	2.000	V	
2	Winstbijstelling Dalmeden t.l.v. reserve grondexploitaties	800	V	
3	Tekort exploitatie Vitens terrein t.l.v. reserve grondexploitaties	35	V	
Effect programma na reservemutaties		465		

Toelichting financiële afwijkingen

1. Storting voorziening grondzaken (€ 2.000.000 nadeel)

In de voorziening grondzaken (in exploitatie genomen gronden) wordt een eenmalig bedrag van € 2 miljoen gestort als gevolg van de inflatie. Hiertegenover staat een onttrekking uit de reserve grondexploitatie (zie programma 9).

2. Bijstelling tussentijdse winst Dalmeden (€ 800.000 nadeel)

De geraamde tussentijdse winst van Dalmeden wordt lager door de geconstateerde fout bij de grondexploitatie Dalmeden. Op 13 juli 2022 tijdens de vaststelling van de jaarrekening 2021 is

hiervan melding gemaakt. Hiertegenover staat een onttrekking uit de reserve grondexploitatie (zie programma 9).

3. Tekort exploitatieovereenkomst Vitenslocatie (€ 35.000 nadeel)

Op de exploitatieovereenkomst Vitenslocatie (Watertorengedebied) verwachten we een tekort van € 35.000. Door gewijzigde wet- en regelgeving mogen deze kosten niet meer verantwoord worden in de grondexploitaties. Het voorstel is om deze kosten rechtstreeks te verrekenen met de reserve grondexploitatie (zie programma 9).

4. Hogere legesopbrengsten bouwvergunningen (€ 1.000.000 voordeel)

Voor 2022 verwachten wij wederom een hogere opbrengst bouwleges te realiseren dan begroot. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door het hoge aantal vergunningsaanvragen die dezelfde tendens laat zien als verleden jaar en een aantal grote projecten die in ontwikkeling zijn zoals de V&D-locatie, Horecawand Lange Wemen, en B04 Hazemeijer waar wij dit jaar nog legesopbrengsten van verwachten. Richting het einde van het jaar verwachten wij nog extra aanvragen wegens de verwachte invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2023 aangezien de huidige systematiek bij vergunningaanvragers reeds bekend is. Ook bij mogelijk uitstel van deze wet is er dit jaar sprake van een grote hoeveelheid vergunningsaanvragen.

5. Hogere inhuurkosten bouwvergunningen (€ 400.000 nadeel)

Vanwege het hoge aantal vergunningaanvragen is er een hoge werkvoorraad ontstaan dat extra capaciteit van ons vraagt. Wij huren daarom extra personeel in om de grote hoeveelheid vergunningsaanvragen te kunnen behandelen. De kosten hiervan kunnen middels de extra opbrengsten van de bouwleges worden gedekt.

6. Aanpassing programmabudget Hart van Zuid (€ 45.000 nadeel)

Voor 2022 is de verwachting dat de kosten hoger zijn. Dit wordt veroorzaakt door extra inzet (ambtelijk personeel en Supervisieteam) en planvorming voor de KMS locatie.

7. Budget kosten Wet kwaliteitsborging vanuit gereserveerde bedragen meicirculaire (€ 90.000 nadeel)

In de meicirculaire was budget toegezegd, dat in september is bevestigd. De middelen gaan van de stelpost gemeentefonds naar het programmabudget. De mutatie is voor de totale exploitatie neutraal.

Toelichting afwijking budgetoverheveling 2021-2022

Onderwerp	Bedrag over uit 2021	Bedrag besteed	Bedrag nog te besteden 2022	Bedrag niet besteed	Bestemming niet besteed
Beckum leefbaarheidsinjectie	175.000	0	0	175.000	naar 2023
Co-financiering spoorfietsen (Leader)	25.000	0	0	25.000	naar 2023
Lange Wemen	176.400	47.000	23.500	105.900	naar 2023
Totaal budgetoverheveling	376.400	47.000	23.500	305.900	

Beckum leefbaarheidsinjectie

Momenteel zijn wij volop bezig met de ontwikkeling van de leefbaarheid in Beckum. De kosten van procesbegeleiding, opstellen woningbouwstrategie en uitvoering van onderzoek zijn op dit moment verantwoord onder de implementatie Omgevingswet omdat Leefbaarheid Beckum als pilot dient binnen dit verband en zal in 2023 verder doorlopen. De financiële toerekening van deze kosten naar dit budget volgt later dit jaar en zal in de jaarstukken worden verantwoord.

Co-financiering spoorfietsen (Leader)

Er heeft nog geen uitvoering kunnen plaatsvinden van de spoorfietsen wegens een lopende juridische

zaak bij de Raad van State. Afhankelijk van de uitspraak zal bepaald worden of dit project doorgang zal vinden.

Lange Wemen

In 2021 is er een bedrag aangevraagd om het Masterplan Lange Wemen te maken. Daaraan wordt op dit moment hard gewerkt. Lange Wemen is een zeer complexe opgave waarbij er voor alle betrokken partijen flinke financiële consequenties zijn verbonden aan te maken keuzes. Het budget voor het opstellen van het masterplan is bedoeld voor de periode totdat er een anterieure overeenkomst kan worden gesloten. Dit proces kost aanzienlijk meer tijd dan eerder is aangenomen en zal voor een belangrijk deel doorlopen in 2023. De verwachting is dat het gehele budget benodigd zal zijn.

4.1.9 Bestuur en ondersteuning

Beleidsmatige nieuwe ontwikkelingen en wijzigingen t.o.v. de begroting

Renteontwikkeling

In de loop van 2022 is de marktrente gestegen. Wij hebben hier als gemeente nog geen gevolgen van ondervonden. In de Zomerbrief 2022-2026 is een verwachte rente verhoging van de Europese Centrale Bank (ECB) gemeld. De verwachting is uitgekomen: de ECB heeft, na de verhoging in juli, met ingang van 14 september een nog forsere verhoging doorgevoerd. Deze laatste verhoging is de grootste stijging sinds de invoering van de euro twintig jaar geleden. De verhoging zorgt ervoor dat het stallen van geld een hogere rente oplevert en anderzijds dat de rentekosten hoger zijn bij het aantrekken van geld. Het valt op dat de rentes op de geldmarkt aan de hoge kant zijn ten opzichte van de kapitaalmarkt. Hier zijn de rentes bijna gelijk voor verschillende looptijden. Door de regulering via het schatkistbankieren ontvangen wij tot op heden geen rente op de gelden die wij bij het rijk hebben gestald.

Energieprijzen in onze eigen exploitatie en nieuwe energiecontract.

In aansluiting op de Zomerbrief 2022-2026 aangaande energielastenontwikkeling is nu duidelijk geworden dat er vanuit het ministerie een ontheffing is verleend tot 1 januari 2023. Dit gaf ons de gelegenheid om het contract met zowel Vattenfall als Gazprom met SEFE voor het laatste kwartaal van 2022 tegen de bestaande condities te heractiveren.

Denkkader participatie

Het door de gemeenteraad vast te stellen 'denkkader participatie' (medio oktober 2022) vraagt uitwerking om dit in het dagelijks werk te kunnen toepassen. Het gaat om mogelijke tools ter ondersteuning, zoals een kennisbank over participatie werkvormen of scholing van medewerkers en afspraken hoe het denkkader toegepast wordt in het dagelijks handelen. Dit geldt zowel voor de ambtelijke organisatie, als voor raadsleden, collegeleden en wellicht ook inwoners. Welke behoeften er op dit vlak zijn, is nu nog niet bekend en zal worden opgenomen in het nog op te stellen implementatieplan. We zien het toepassen van het denkkader participatie als een belangrijk onderdeel van het collegeprogramma. Daarom nemen we de benodigde financiële dekking voor de korte termijn mee in de strategische agenda in de Beleidsbegroting 2023-2026.

De gerealiseerde beleidsindicatoren voor 2022 voor 'het luisteren naar de mening van inwoners', 'het doen wat we zeggen' en 'het vertrouwen dat de inwoner heeft in het bestuur', wijken af ten opzichte van de vooraf gestelde percentages voor deze beleidsindicatoren. Het vertrouwen en de relatie met de inwoners is iets dat sterk beïnvloed wordt door de landelijke politiek, denk daarbij aan de stikstofproblematiek, de corona-aanpak en de woningcrisis. Dit leidt tot een groter afstandsgevoel tot de overheid. Dit klinkt ook door in de uitkomsten voor de beleidsindicatoren voor 2022. Daarentegen draagt de ingezette koers om de inwoner centraal te stellen, de leidende motieven en het denkkader participatie positief bij aan het werken aan vertrouwen tussen overheid en inwoners en het zijn van een mensgerichte organisatie.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Omschrijving afwijking	Bedrag in € x 1.000	V/N	S(truc- tureel)
1	Hoger dividend deelnemingen in Twence, Enexis en BNG	56	V	
2	Vrijval stelpost binnenstad door langere doorlooptijd projecten	395	V	
3	Verlaging reclameopbrengsten door afloop contract	106	N	
4	Vrijval stelpost energielasten	40	V	
5	Hogere bijdrage GGU-fonds VNG t.l.v. stelpost	0	N	S
6	Septembercirculaire 2022 gemeentefonds	5.837	V	
7	Stelpost gemeentefonds - accres/nominale ontwikkelingen	4.661	V	
8	Aframen stelposten gemeentefonds SD	858	V	
9	Uitgaven innovatie, preventie, versnelling	286	N	
10	Vrijval gemeentefonds Team Leefbaarheid en Veiligheid	0		
11	Lagere parkeerinkomsten	280	N	
12	Vrijval stelpost duurzaamheid gemeentefonds	275	V	
13	Bijstelling OZB en proceskosten na bezwaar	100	N	S
14	Duurzame ontwikkeling	479	V	
15	Thuiswerkvergoeding t.l.v. stelpost gemeentefonds	0		S
16	Stelpost doorontwikkeling organisatie 2022	532	N	
17	Verschuiving ambtelijke inzet naar Wegen en Groen	80	V	
18	Wet kwaliteitsborging	90	V	
19	Indexering kosten DVO Gildebor	57	V	
20	Diverse kleine wijzigingen	37	V	
	Effect programma voor reservemutaties	11.561		
14	Duurzame ontwikkeling t.g.v. Reserve duurzaamheid	479	N	
16	Stelpost doorontwikkeling t.l.v. Reserve organisatieontwikkeling	532	V	
	Vanuit sept.circulaire in Res. DU tbv maatsch. begeleiding statushouders	168	N	
	Effect programma na reservemutaties	11.446		

Toelichting financiële afwijkingen

1. Dividend deelnemingen (€ 56.000 voordeel)

Dividend uit deelnemingen is afhankelijk van de resultaten van de desbetreffende bedrijven. Ten aanzien van onze inschattingen m.b.t. te ontvangen dividend geldt: raam baten reëel, maar voorzichtig. De dividenden van BNG, Enexis en Twence zijn allen licht (samen € 56.000) hoger uitgekomen, dan geraamd. Daarnaast zijn er nog 2 onzekere dividenduitkeringen die we daarom nog niet begroten:

- Crematoria Twente heeft uitgekeerd aan OLCT, maar OLCT heeft nog geen besluit genomen over de doorstorting naar gemeenten. Dit kan bij een voorschotuitkering nog in het jaar 2022 vallen of ineens in 2023 worden betaald. Het bedrag kán dus nog € 40.000 a € 50.000 hoger worden.
- Twente Milieu heeft door veel meer gladheidsbestrijding in 2021 een hoger positief resultaat behaald, dan de 2% opslag die ze normaal doorrekent aan gemeenten. De AvA heeft goed gevonden, dat in oktober eerst wordt bekeken of inflatie en brandstofkosten (gas en voertuigen) in 2022 gedragen kunnen worden. Eventueel wordt alsnog uitbetaald in 2022. In dat geval beïnvloedt dat niet het resultaat van onze begroting, maar via extra baten en een storting in de afvalvoorziening wel de hoogte van de voorziening afval. De mogelijke bijdrage is circa € 150.000.

2. Vrijval stelpost binnenstad (€ 395.000 voordeel)

Ten tijde van het opstellen van het integraal actieplan binnenstad is een optimistische planning voor de investeringen gemaakt. Die planning is niet geheel gehaald waardoor de stelpost voor de rente- en afschrijvingslasten niet volledig nodig is in 2022. Derhalve valt het restantbedrag vrij. Meerjarig is het structurele bedrag al bijgesteld (22-ZB-9.3).

3. Verlaging reclame opbrengsten (€ 106.000 nadeel)

Wegens de beëindiging van de overeenkomst tussen de gemeente en JC decaux (21-FP-9.8) ontvangt de gemeente geen reclame inkomsten meer via de billboards. Echter is er dit jaar onterecht een nog te ontvangen opbrengst vanuit deze overeenkomst geboekt. Om dit te corrigeren is er in 2022 eenmalig een bijstelling van de begroting noodzakelijk.

4. Vrijval stelpost energielasten (€ 40.000 voordeel)

In de Zomerbrief 2022-2026 is er een stelpost opgenomen voor de explosief stijgende energielasten voor onze eigen huisvesting en vastgoed. Inmiddels is duidelijk dat het op 1 oktober aflopende contract wordt verlengd tot het eind van dit jaar. Het bedrag dat voor 2022 is opgenomen komt hier mee te vervallen.

5. Hogere bijdrage GGU-fonds VNG (€ 52.000 voordeel en € 52.000 nadeel)

Wij betalen aan de VNG een contributie en een bijdrage voor het fonds GGU. Vanuit de fonds voert VNG specifieke projecten uit over de volle breedte van de beleidsterreinen. De ledenvergadering heeft ingestemd met een verhoging van het fonds GGU in 2022. Deze verhoging is meegenomen in de Begroting 2023-2026 en moet ook in 2022 nog opgenomen worden. Hiervoor gaat de VNG nieuwe projecten uitvoeren op het gebied van de kwaliteit en rechtmatigheid zorg en jeugd (o.a. zorgfraude), het opstellen van standaarden voor gegevensanalyse, informatievoorziening en ICT-infrastructuur. En voor het versterken van publieke gezondheid en ondersteuning gemeenten bij de uitvoering van het Klimaatakkoord.

Voor dit nadeel is, analoog aan de Begroting 2023-2026, de stelpost gemeentefonds verlaagd.

6. Septembercirculaire 2022 gemeentefonds (€ 5.837.000 voordeel in dit programma)

Het financieel effect op basis van de septembercirculaire 2022 over alle programma's heen is voor het jaar 2022 ruim € 2,0 miljoen voordelig. Dit voordeel wordt met name veroorzaakt door een voorschot van het BTW compensatiefonds en de actualisatie van de gemeentelijke en landelijke aantallen van de diverse verdeelmaatstaven.

Daarnaast zijn er extra middelen toegekend voor de energietoeslag in deze circulaire (bijna € 3,5 miljoen) boven op de middelen die in de meicirculaire 2022 (€ 4,3 miljoen) beschikbaar zijn gesteld. Het hiervoor gevormde budget is in programma 6 opgenomen. Tevens is ongeveer € 168.000 in 2022 toegekend voor de maatschappelijke begeleiding van statushouders. Deze zijn tijdelijk aan de reserve decentralisatieuitkeringen toegevoegd. Alle mutaties worden toegelicht in de afzonderlijke raadsbrief 'Septembercirculaire 2022 gemeentefonds' (zaaknummer: 3487219). In deze brief wordt ook ingegaan op de effecten voor 2023 e.v.

7. Stelpost gemeentefonds - accres/nominale ontwikkelingen (€ 4.661.000 voordeel)

Vorig jaar heeft het rijk aangekondigd in het gemeentefonds een hogere bijdrage te verstrekken. Vanuit de zogeheten 'trap-op trap-af' systematiek krijgen gemeenten een hogere rijksbijdrage (accres) als de rijksuitgaven ook stijgen, ter compensatie van stijgende gemeentelijke lasten. Deze middelen zijn vorig jaar apart gezet in de begroting van 2022 om de oplopende inflatie te dekken. Dat het zich in deze omvang zou ontwikkelen, is uiteraard niet voorzien, ook niet dat de impact ervan op onze begroting zich pas later zal voordoen. We laten deze middelen daarom nu vrij vallen (voordeel van € 4,7 miljoen) en stellen voor deze toe te voegen aan de algemene reserve ter mogelijke dekking van de hogere uitgaven volgend jaar.

8. Vrijval stelposten gemeentefonds Sociaal Domein (€ 858.000 voordeel)

Diverse stelposten die nog in programma 9 stonden vanuit het gemeentefonds kunnen vrijvallen en een beperkt deel brengen we over naar programma 6 (€42.000). Dit zijn enerzijds stelposten voor Jeugd die we in 2023 en verder hebben ingezet ter dekking van het transformatieplan. Dit doen we ook nu ter verlaging van de taakstelling die we niet kunnen invullen (zie programma 6) Dit zorgt dus in programma 6 voor een nadeel en hier voor een voordeel. Anderzijds zijn dit stelposten met

middelen die we dit jaar niet nodig hebben omdat we deze taken al uitvoerden met eigen middelen of omdat we deze taken het komend jaar verder gaan oppakken.

9. Uitgaven innovatie, preventie, versnelling (€ 286.000 nadeel)

In programma 6 is de voortgang toegelicht van deze budgetoverheveling. Uitgaven zijn ook deels binnen overhead gedaan, waardoor een deel van de uitgaven verschuift naar programma 9. Zorgt voor een voordeel in programma 6 en een nadeel in programma 9.

10. Vrijval gemeentefonds Team Leefbaarheid en Veiligheid (neutraal)

In de stelpost van het gemeentefonds is een bedrag opgenomen van € 43.416 voor "extra capaciteit BOA's". De verwachting is dat we hogere bedrijfsvoeringslasten zullen hebben onder andere door een incidentele, onvoorziene, extra last op de bedrijfsvoering van team Leefbaarheid en Veiligheid

11. Lagere parkeerinkomsten (€ 280.000 nadeel)

Er worden lagere parkeerinkomsten verwacht onder andere ten gevolge van de afname van het aantal straatparkeerplaatsen en de nasleep van Corona. We verwachten ook lagere inkomsten fiscale naheffing overwegend ten gevolge van een lagere ambtelijke inzet. We hebben een aanvraag voor Coronacompensatie parkeerbelastingen gedaan bij het Rijk over 2021 van € 343.000. De beschikking is nog niet ontvangen. De middelen kunnen in 2022 of 2023 vallen. Daarom zijn de baten nog niet opgenomen in deze rapportage.

12. Vrijval stelpost duurzaamheid (€ 275.000 voordeel)

In 2022 zijn er geen duurzaamheidsinvesteringen waarover kapitaallasten dienen te worden gedekt. Derhalve valt de dekking voor dergelijke investeringen vrij.

13. OZB en proceskosten (€ 100.000 nadeel)

De proceskosten die GBTwente maakt voor bezwaarbehandeling (€ 140.000) waren niet opgenomen in de lasten 2022. We verwachten aan de batenzijde een hogere opbrengst OZB van € 40.000. De proceskosten konden niet meer opgenomen worden in de Begroting 2023-2026 en worden via een begrotingswijziging in 2023 toegevoegd.

14. (Nog) niet bestede middelen duurzame ontwikkeling (€ 479.000 voordeel)

De middelen die ontvangen zijn vanuit de Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Klimaatakkoord zijn overgeheveld naar de reserve duurzaamheid. Deze middelen worden in 2023 ingezet ter dekking voor de uitvoeringslasten voor de taken beschreven in 23-NB-7.7 Duurzame ontwikkeling.

15. Thuiswerkvergoeding (€ 105.000 nadeel en € 105.000 voordeel)

In de geldende CAO hebben medewerkers recht op een thuiswerkvergoeding voor thuiswerkdagen. Er was al een bedrag gereserveerd in de vorm van een stelpost gemeentefonds. Deze stelpost wordt afgeraamd en de thuiswerkvergoeding wordt opgevoerd. Per saldo nu budgettair neutraal. De thuiswerkvergoeding is verwerkt in de Begroting 2022-2026.

16. Organisatieontwikkeling (€ 532.000 nadeel)

Bij de doorontwikkeling van de organisatie per 1 juli 2021 is afgesproken dat de extra lasten de eerste 2 jaren worden gedekt uit de reserve organisatieontwikkeling.

17. Verschuiving ambtelijke inzet naar Wegen en Groen (€ 80.000 voordeel)

Vanuit de urenregistratie is gebleken, dat uren overhead verlaagd moeten worden. Deze worden toegerekend aan Wegen (programma 2 € 45.000) en Groen (programma 5 € 35.000). Voor het geheel een neutrale wijziging.

18. Wet kwaliteitsborging (€ 90.000 voordeel)

In de meicirculaire was budget toegezegd, dat in september is bevestigd. De middelen gaan van de stelpost gemeentefonds naar programma 8. De mutatie is voor de totale exploitatie neutraal.

19. Hogere lasten Gildebor aanpassing indexering (€ 57.000)

In 2022 is de indexering van de dienstverleningsovereenkomst met Gildebor aangepast van 1,55% naar 2,05%. De lasten Gildebor vallen dus hoger uit dan oorspronkelijk verwacht.

20. Diverse kleine wijzigingen (€ 37.000 voordeel)

Toelichting afwijking budgetoverheveling 2021-2022

Onderwerp	Bedrag over uit 2021	Bedrag besteed	Bedrag nog te besteden 2022	Bedrag niet besteed	Bestemming niet besteed
Coronamiddelen sociaal domein maartcirculaire 2021	733.989	691.634		42.355	valt vrij
Digitalisering bouwarchief	132.400	45.733	86.667	0	
Totaal budgetoverheveling	866.389	737.367	86.667	42.355	

Coronamiddelen sociaal domein maartcirculaire 2021

Een bedrag van € 691.634 is, conform Zomerbrief 2022-2026, ingezet voor het preventieteam Jeugd (22-ZB-6.9) en voor het Jeugdhulpteam (22-ZB-6.10). Het restant van € 42.355 valt vrij ter dekking van de restant taakstelling bij Jeugd.

Digitalisering bouwarchief

De geplande einddatum voor het scannen van de dossiers is eind 2022.

4.1.10 Mutaties in reserves

Stortingen in of onttrekkingen aan reserves staan meestal in directe relatie met mutaties in de overige programma's. De hierna volgende mutaties volgen uit deze Beleidsrapportage. De toelichting van deze mutaties zijn in de betreffende programma's gegeven. Alle reservemutaties zijn incidenteel van aard.

Financiële afwijkingen van de begroting

Nr	Naam reserve	Aard mutatie	Reden mutatie	effect exploitatie	Voor- of nadeel	Pro gr.
1	Reserve Duurzaam Veilig	Onttrekking	Mobiliteitsvisie	48	Voordeel	2
2	Reserve decentralisatieuitkeringen	Storting	Verbouwing SVPO	298	Nadeel	4
3	Reserve decentralisatieuitkeringen	Storting	Herijking Coronamiddelen	196	Nadeel	5
4	Algemene reserve	Corr onttrekking	Vrijval Motie wederopbloei	120	Nadeel	5
5	Reserve decentralisatieuitkeringen	Storting	Toeslagenaffaire	165	Nadeel	6
6	Reserve TOZO	Storting	Verrekening exploitatie met reserve	185	Nadeel	6
7	Reserve Ondernemersfonds	Onttrekking	Herijking ondernemersfonds	20	Voordeel	6
8	Reserve vluchtelingen Oekraïne	Storting	Vorming reserve vluchtelingen	1.700	Nadeel	6
9	Reserve decentralisatieuitkeringen	Storting	Inzet projectsubsidies 2023 innov./prev./versnelling	40	Nadeel	6
10	Algemene reserve	Storting	Restant innovatie/preventie/versnelling	307	Nadeel	6
11	Reserve decentralisatieuitkeringen	Storting	Overschot middelen toegankelijkheid	13	Nadeel	6
12	Reserve Grex Algemeen	Onttrekking	Tekort exploitatieovereenkomst Vitens terrein	35	Voordeel	8
13	Reserve Grex Algemeen	Onttrekking	Bijstelling tussentijds winst Dalmeden	800	Voordeel	8
14	Reserve Grex Algemeen	Onttrekking	Storting voorziening grondzaken	2.000	Voordeel	8
15	Reserve duurzaamheid	Storting	Duurzame ontwikkeling	479	Nadeel	9
16	Reserve Organisatieontwikkeling	Onttrekking	Stelpost doorontwikkeling organisatie 2022	532	Voordeel	9
17	Reserve decentralisatieuitkeringen	Storting	Maatsch. begeleiding statushouders (sept.circulaire)	168	Nadeel	9
Totaal effect reserves (per saldo een storting)				-236		

Toelichting tabel

De volgende reservemutaties worden voorgesteld:

1. Onttrekking uit reserve duurzaam veilig (€ 48.000 voordeel)

In 2022 wordt het restantbedrag van € 48.000 voor de lasten van de mobiliteitsvisie onttrokken uit de reserve duurzaam veilig.

2. Storting in de reserve decentralisatie-uitkeringen (€ 298.000 nadeel)

Dit is het gevolg van het uitstel van de verbouwing van de School voor Persoonlijk Onderwijs (SVPO).

3. Storting in de reserve decentralisatie-uitkeringen (€ 196.000 nadeel)

De restant (rijks)middelen voor de ondersteuning van de lokale cultuur schuiven door naar 2023.

4. Storting in algemene reserve (€ 120.000 nadeel)

Niet bestede middelen van de motie Wederopbloei worden (terug)gestort in de algemene reserve.

5. Storting in de reserve decentralisatie-uitkeringen (€ 165.000 nadeel)

Dit betreft een toevoeging van middelen vanuit de toeslagenproblematiek (uitvoeringskosten voor 2023).

6. Lagere onttrekking uit reserve Tozo (€ 185.000 nadeel)

Door uitstel van de oorspronkelijke aflossingsverplichtingen door de ondernemers schuiven werkzaamheden door naar een later tijdstip.

7. Onttrekking uit reserve Ondernemersfonds (€ 20.000 voordeel)

We verwachten in 2022 € 20.000 uit te geven aan de uitvoeringskosten inzake het ondernemerskrediet.

8. Storting in reserve Vluchtelingen Oekraïne (€ 1.700.000 nadeel)

De verwachte nog niet uitgegeven rijksmiddelen worden gestort in de nieuw te vormen reserve Vluchtelingen. Hieruit kunnen eventuele sloop- en herstelwerkzaamheden aan de diverse gebouwen, doorlopende verplichtingen vanuit 2022, kosten voor Jeugdzorg en of WMO 9specifiek voor deze doelgroep) en overige, nu nog onvoorziene, kosten worden gedekt.

9. Storting in reserve decentralisatie-uitkeringen (€ 40.000 nadeel).

Dit betreft de storting voor het project rondom subsidies in het kader van innovatie, preventie versnelling.

10. Storting in algemene reserve (€ 307.000 nadeel)

De middelen voor innovatie, preventie versnelling zijn voor een beperkt deel uitgegeven, en het project rondom zakelijk partnerschap gaat door in 2023. De storting behelst de budgetoverheveling 2021 als de middelen die in voor 2022 voor dit doel begroot waren en niet worden gebruikt.

11. Storting in reserve decentralisatie-uitkeringen (€ 13.000 nadeel)

Vanuit het amendement voor het actieplan toegankelijkheid (Kadernota 2022-2025) is het bedrag voor aanpassingen in ruimtes en gebouwen (€13.000) niet besteed. We stellen voor dit in 2023 uit deze reserve te onttrekken.

12. Onttrekking uit algemene reserve grondexploitatie (€ 35.000 voordeel)

Door de gewijzigde regel- en wetgeving wordt het tekort van de exploitatieovereenkomst Vitenslocatie (Watertoreng gebied) verrekend met deze reserve.

13. Onttrekking uit algemene reserve grondexploitatie (€ 800.000 voordeel)

De reserve grondexploitatie verslechtert met € 800.000 doordat de geraamde tussentijdse winst Dalmeden lager wordt. In de raadsvergadering van 13 juli 2022, tijdens de vaststelling van de Jaarstukken 2021, is de gecontacteerde fout medegedeeld.

14. Onttrekking uit algemene reserve grondexploitatie (€ 2.000.000 voordeel)

De reserve grondexploitatie daalt naar verwachting met € 2 miljoen, hiermee is de voorziening opgehoogd omdat de inflatie hoger uitvalt dan is begroot.

15. Storting in reserve Duurzaamheid (€ 479.000 nadeel)

De middelen die ontvangen zijn vanuit de Decentralisatie-uitkering Uitvoeringskosten Klimaatakkoord zijn overgeheveld naar de reserve duurzaamheid. Deze middelen worden in 2023 ingezet ter dekking voor de uitvoeringslasten voor de taken beschreven in 23-NB-7.7 Duurzame ontwikkeling.

16. Onttrekking uit reserve organisatieontwikkeling (€ 532.000 voordeel)

Bij de doorontwikkeling van de organisatie per 1 juli 2021 is afgesproken dat de extra lasten de eerste 2 jaren worden gedekt uit de reserve organisatie-ontwikkeling.

17. Storting in reserve decentralisatie-uitkeringen (€ 168.000 nadeel)

Dit betreft de middelen voor de maatschappelijke begeleiding statushouders (septembercirculaire 2022 gemeentefonds).

5

Bijlagen

5.1 Overzicht financiële afwijkingen

46

5.1 Overzicht financiële afwijkingen

	Begroot tot 2e Beleids rapportage	Begroot 2e Beleids rapportage	Begroot t/ m 2e Beleids rapportage
Lasten programma's			
1-Veiligheid	9.459	0	9.459
2-Verkeer, vervoer en waterstaat	9.768	210	9.978
3-Economie	4.972	0	4.972
4-Onderwijs	14.664	-183	14.481
5-Sport, cultuur en recreatie	27.780	0	27.780
6-Sociaal Domein	151.121	12.522	163.643
7-Volksgezondheid en milieu	24.500	502	25.002
8-Volkshuisvesting, ruimt. ord. en sted. vernieuwing	25.157	1.770	26.927
9-Bestuur en ondersteuning	65.502	-5.861	59.641
Totaal voor resultaatbestemming	332.923	8.960	341.883
Reservemutaties	8.847	3.366	12.213
Totaal na resultaatbestemming	341.770	12.326	354.096

	Begroot tot 2e Beleids rapportage	Begroot 2e Beleids rapportage	Begroot t/ m 2e Beleids rapportage
Baten programma's			
1-Veiligheid	84	-25	59
2-Verkeer, vervoer en waterstaat	1.149	-100	1.049
3-Economie	3.842	-80	3.762
4-Onderwijs	6.363	67	6.430
5-Sport, cultuur en recreatie	6.587	181	6.768
6-Sociaal Domein	41.689	11.525	53.214
7-Volksgezondheid en milieu	22.122	228	22.350
8-Volkshuisvesting, ruimt. ord. en sted. vernieuwing	21.779	-600	21.179
9-Bestuur en ondersteuning	224.675	5.697	230.372
Totaal voor resultaatbestemming	328.290	16.893	345.183
Reservemutaties	14.050	3.130	17.180
Totaal na resultaatbestemming	342.340	20.023	362.363

	Begroot tot 2e Beleids rapportage	Begroot 2e Beleids rapportage	Begroot t/ m 2e Beleids rapportage
Saldo programma's			
1-Veiligheid	-9.375	-25	-9.400
2-Verkeer, vervoer en waterstaat	-8.619	-310	-8.929
3-Economie	-1.130	-80	-1.210
4-Onderwijs	-8.301	250	-8.051
5-Sport, cultuur en recreatie	-21.193	181	-21.012
6-Sociaal Domein	-109.432	-997	-110.429
7-Volksgezondheid en milieu	-2.378	-274	-2.652
8-Volkshuisvesting, ruimt. ord. en sted. vernieuwing	-3.378	-2.370	-5.748
9-Bestuur en ondersteuning	159.173	11.558	170.731
Totaal voor resultaatbestemming	-4.633	7.933	3.300
Reservemutaties	5.203	-236	4.967
Saldobestemming 2e Beleidsrapportage 2022		-7.697	-7.697
Totaal na resultaatbestemming	570	0	570

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van der Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
Gemeente@hengelo.nl

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo